

בע"ה

לקוטי אמרים

עניני חיזוק היהדות לדורינו
מצדיקי אמת

י"ל ע"י הצב"י פרחי ס"ט

לכבוד יומא דהילולא של רבינו
הקדוש חיים בן עטר זי"ע
בעל אוהחה"ק מנו"כ בהר הזתים
ט"ו תמוז תשס"ב לפ"ק

נחלק בחינם בהר הזתים ביומא
דהילולא

פרק י"ט
חלילה לשמוע למנהיג נגד התורה

בו יבואר שאסור לשמוע לשום רב או מנהיג לעבור אפ"י על איסור קל מדרבנן אפ"י יעשה אותות ומופתים

— הרה"ק ר' צבי מזידיטשוב זי"ע —

(א)

אסור לעשות כמעשה הרב עד שתדע ברור שאינו נגד הלכה אפ"י הוא צדיק מפורסם — הצדיקים האמיתיים לא אמרו שום דבר נגד התלמוד — הרה"ק מלובלין: אסור להאמין בשום רב שאינו מוסמך עד אליהו — הוא קרוב לע"ז

ממש

סור מרע ועשה טוב

פ"ו

והלילה ח"ו להכריז אחריו. חבל אחר לא חטאה כמעשהו נגד החורה עד שהשח והתן עמו על מה ולמה הוא עושה כן. יבאשר יורה לך ענין ע"פ החורה. ויספור לך הדבר. ויכנסו דבריו באזניך אחר שהקור בענין אז תאמין חולת זה לא האמין. הפילו יאמר לך שקבל מאלהיו אל האמין לו ולא השמע לו וכבר אמרו אם יבא אליהו ויאמר חולצין וכו' אין שימטין לו והפילו נגד תקנות חכמים בלבד לא השמע לו. ח"ל יתי בעלי גילוי אליהו הממתי קמו בעלי הזכר והרמב"ן והצירוף והאריי ז"ל והבעש"ט לא אמרו לנו דבר אחד נגד דברי הגמרא בתלמוד הפילו כ"ש. לכן יהי הזהר בזה. זה הוא תכלית נשאל ונתון באמונה. ובזה שלום לך (זו) ומדברים אלו ק"ו שלא תאמין לרב אשר היו מוסמך מרב מובהק. רב מרב עד רב שקבל מאלהיו. ומוסמך מחכמי הדור רובם ככלם לדיקים גדולי הדור. לו תאמין. חולתו בגם אשר יאמר לך הרב נביאות וכו"ק לא תאמין. כי מי יודע אחר רוח הוא. כמו שניבא לזה לבבא מן שער הקדושה למהר"ח ז"ל ויש לזה ראיות רבות מן דרכי החורה. ומורי ז"ל אמר המאמין לכל אדם. אף שאינו מוסמך. אינו מאמין כלל. וקרוב לעבודה זרה ממש ח"ו. ונאמר ע"פ החורה אשר יורוך. ועל המשפט וכו' בגם שאין לך אלא שופט שצדיק. לריך לברך לך עפ"י החורה דיקא (ט) ועיין ברמב"ם סוף הלכות מלכים סימני מלך המשיח.

עוד בענין נשאל ונתח באמונה. שלא תביא אחי פתי יאמין לכל דבר הפילו לרב מובהק ומפורסם הפילו יהיה דומה הרב למלאך י"י לביאות לא תאמין לשום עובדא ומעשה לנכוג אחריו שום דקדוק מעשה. עד שתדקק בעלמך בכל חנוטה אשר ראית ריבך ותבי נשאל ונתון בדבר מאיזה ענין ושורש מה אשר עשה הרב חנוטה ומעשה זו (ואל תשיבנו מן מאמרים ז"ל אין לך אלא דין שצדיק זה נאמר על דבר הספק צדיקול הדעה והסברה חבל לא נגד הלכה ברורה מפורש בתלמוד ופוסקים) בגם שהחנוטה ועבודה רבך הוטב בעיניך. ויש לך הנאה בימנה. כי מהמת אהבת רבך יש נחמטה הן בעיניך גם על זה אמר בפי יונם אלימלך. שדבר כמין פסל ח"ו ר"ל לעשות חנוטה דוגמת הנוכה רבך. זה מפורסם להסידים והנשי מעשה חבל אם אחר נשאל ונתון והחנוטה יש לה ענין מן החורה. וכונה הרוי ע"פ החורה. אזי השביל ואז חטאה. כמ"ש למען השבילין את כל אשר חטאון. ובפרט אם ראית אשר הרב עושה לעלמו ליהי דבר שלא כדרך החורה. כגון אם מאחר זמן התפילה ומשנה הזמן שקבעו ההכמים לכל דבר שבעולם לכל המעשה. הפילו זמן סעודה ה"ה. בגם שהרב הוא לדיק ומפורסם. לא הצדיק אחר על ד"ח ודברי חכמים היו הפילו על חנוטה אחר וברב הלדיק שטובה באפשר הוא צבורה שנה. ואפשר לפי מה גופו וכחו הוא עושה. ע"פ משקל צריחתו. ולריך אחר לדונו לכף זכות.

מי שאינו נביא אמת חיליה לשמוע אליו לעבור אפי' על איסור קל דרבנן אפי' לפי שעה — דברים כדרבנות נגד המבזים ומקללים אנשים ברבים ותולים עצמם בצדיקים

(א) רבנן נ"ו הדרך בה יבטלים יבין. ולעשות קל דברי המבזים בפי' וכו' יסודי החורב הי' אם יאמר לנו ונביא שדוע לנו שיה' נביא (היינו) ונחמנו לנו מקודם לכן שיה' נביא אמת ונביא (הנביא) ונבזר על אמת וכל מלוא האמונה בתורה וכו' לפי שיה' טוב לשמוע לו וכן למדנו מחכמים יבטלים מפי השמועה בכל אם יאמר קל ונביא עבור על דת' בלתי נכר הכרה וכן לו חזן מעין והוא שיה' הדבר נפו' וכן (היינו) שיאמר הנביא בפרוש שלטורה ופי' המקום לעבור ע"י לפי שעה אבל הנביא שלטונו מפי הנה' חזון נכד (נביא) כגון אליהו נכד הכרמל שהקריב עולה בחזן וכו' ומפני שהיה נביא מלי' לשמוע לו וכו' והלוי שגלו את הלי' אמרו לו הלוך נשק מ"ש בחורה פן יעלה וכו' הריב לומר לא יאמר אלא הקריב בחזן לדבר וכו' אבל הרי הקריב אדם בחזן לדבר וכו' והוא אמר שהדבר נשק לטוב מיתהו בהק' וכו' וכן אם שקר דברו בדברים שלמדנו מפי השמועה או שאמר דין מדיני החורה שהשם אור נז שהדין כך הוא והלכה כדברי פלוני הי' נביא שקר ויהנה העפ"י שעה אור שהרי זה להכחיש החורה שאמרה לא בשמים הוא וכו' ואפילו נשק אוחות ויחפזים גדולים עכ"ל. ועיין כ"ז גם כן בהקדמתו למשנה. ובה' הרבה וידוי שכל זה הוא אפילו נביא אמת שעה לנו נכד אהיה ומפוחים ונחמנו נבואתו לנביא שיה' הש"ת מורה לשמוע אליו לעבור על אמת מדי' באמרו שהוא רק לפי שעה דבר וי' אבל למי שאינו נביא שנחמנו נבואתו נחמנו הנבואה חיליה לשמוע אליו לעבור מורה אחת ממשפטו החורה אפילו לפי שעה ואפילו איסור קל מדרכנו ומה שהחזירו הכמנו לפעמים עזיר למה הנה זה לא מיקרי עבור כי זה הוא משפט החורה כמו שאר לנו בש"ת בחזרתו לחלו שנת מבני פיקוח נפש והוא מורה ממלוא החורה.

ומעתה הדבר יורוח לו כי טוב לה יבזרו והכלל לה ידעו אשר המשום מקורו בזה חסרי הדעת והחזיר לעולם לשקר בלתי רבני ובענין שעה חורה בחזן קהל ונבזה. וחוליה ח"ש בחזן גדול שכל המרצה לשקר הי' משונה. מחזן

פולטו זה מן החורה ובה' חז"ל הפניו שמועה יותר מה' עזרות ההמירות. ויהיה נא ראה באמור ר"ש דברי לוי אלה כתבי אלה יהודה חיימה הוכיחו הבינו בקודם והל' כלן מלכ"ר מכשי' להפניו נגמנו בשלי חורה בחזן קהל ועוד ונפרע בשמחות וי"ש וחושבים זה נעבור שלימה ותמה ונכד פעמים היינו מן הלישקוב ואינם נענים בדבר הזה ושמתי מחסוב לפי בחלותי שהולין ח"ש בחזן גדול באתר זדיק שמשו מפני חרפת אהב הנה' הנה' עם הייה בשמחת יש לתהוה על המדבר ויבזר מי שיהיה מביזין וזה ההיחור עפ"י החורה. כי הנה' ח"ש בשמחת יש הנשים הנורמים חילול השם חז"ל מלוד לפרסמה כמנהג' דרז"ל אבל קל נא ראה הדין המוסכם ברמב"ם להלכה בפ"ו מה' דעות הי'. הריאה בחזרו שחטא או שחלק בדרך לא טוב מזה להחזירו למוטב והבודיעו שהוא חופש וכו' המוכיח את חזרו בן וכו' וכן בדברים שבינו לבין המקום אריך להוכיחו בזה לבין עמו וידבר לו בנחת ובלשון רכה וכו' אם קיבל ממנו מוטב ואם לאו יוכיחנו פעם ב' וי' וכו' עד שיכרה החוטה ויאמר לי הינו טובה וכו' המוכיח את חזרו חלוב לה ידבר לו קשות עד שיבליטו וכו' ח"ל וזה הש"ה עליו מה' מבלן באסור לחדש לכניס את יבדל וכשי' בנשים העפ"י שהמכילים את חזרו הינו ניקב עין גדול הוא כך אמרו הכמים המלצין וכו' אבל בדברי שמים הם זה חזר צו בטהר מלכותין הוהו בדברים ימפרסמין השלי ומחפזין הוהו בפניו ויבזין וימקלין אותו עד שיהיה נמוטב ככ"ל וישי' שיה' מכו נקרה ליה' וגדל ישישו בפ"ו אשר חסמה שערות ראש האדם.

הנה ידע הנשים מהבין ויהיה בית' לחדש לשקר בנשים נגמנו חזרו בתיך קהל יבזר ולקללו ונבזיהו אפילו אם יב"ה הפחות ששפחותיהם הם זה הוכיח אותו בשחילה כמה פעמים בני לבין עמו בלשון רכה יבאשה כרפו אז מלוד לפרסמה חזן קודם שהוכיח אותו בני לבין עמו כמה פעמים חיליה לבישו בנשים ויהיה מי שיה' ונפרע בשקרים ובזבים אשר מויליח' צני' דבר יבזיר ויב"ה הי' בשמחת תגדל החימה' בשתי אפילו על בגדוליה אשר בחזן מי החור דבר זה ומהבין החזרו לעולם כמה מגדולי הדור לכפר בחזק עם י"י אלה

מננו ח"ה והממזרים נבזרה על ה' המבזה הזאה כי במקום גדולים אל חטמה והפסד שיה' הוראות שיה' להם לבזר דאסור להכריז כו' אבל כל זה חזוה כנרועה אשר החזירם החזיקו חסרי הדעה ובזרים לקלוח כפיהם ומעליהם קלה' ונבזר בן אלה נבזרו שנה בחורה ומעליה חז"ל נקדו שמים ונפרע בשמחה יושע בהקבל בעני' הקדושה נשמוד ע"י נפסד. והם החזן הבזרו סריקו בלשון רכזי והוא נכד כח' שהלילה להאמין נבזר חז"ל בדבר שהוא נכד החורה הפיו נביא אמת שנחמנו נבואתו במופת אם לה' שאומר הנביא האמיתי' שנחמנו נבואתו במופת כה אמר וי' יבזר לפי שעה. ובה' חז"ל ע"י נחפרסם במופת אפילו נשמוד לנו כעת את החמה בלמע' השמים ויבזר לנו את הים חיליה להאמין לו דבר טוב. הגם שהכנס אשר שמש ממנו נחמנו חללו לזדיק גדול הם ובל' לשרולו שורכו הדבר על פי החורה מה טוב ובה' לאו יחזוק ה' נפשו לדון את הרב חרות אבל הוא לא יבזר נדבר הזה. ראה נא ראה מאמנם ז"ל בשבת מקיים ה' סעודה מה שפרש"י ע"י וכמ"ל בברכ' עמ"ש כוונה רש"י והוא פלוג' ובאשר חתונות מ"ש חתפלה חזן בעובדי' הללח מעשה שכן שבעת קיום בני סעודות אשר היה מן הראוי להיות לחמם וממסחר מקטגוריות דמ"ח שהוא הוא החבלי משיח אז מחזילין בלסיפה לקטג' על ח"ה ומחפזין ח"ז הקטרה על פי קהל לשלום וכו' לעת מרפא וכו' מה נאמר ומה נדבר נכבדו בנשחיתו ואחס' חז"ל וידויו חליכס' אישום הקרה באברו צו ושמו נא דברי אלה לגד עיניכס' ואל השמעו לעלח החטאים האלה בנפשותם אשר גורמים כמה רעות וגזירות ח"ז בשולם (עיין במסכת דרך חזן זוטא צ"י השולם) ומצטלים כמה וכמה הורוח וחסילות בקטגוריות שלא יתקבל ח"ו י קטגורגס מלענך עם קטגורג הלך החזר בעובדי' וכמה וגזירות מחשוריות על שוגחו ישראל הש"ת ירחם את שאלתי ישראל והעושה שלום בחרמויו יעשה שלום כמילוי של מעלה ובפמליו של מעבד ויחז' לנו נחיו האמת והשלום בחורה ועבדו ויחבבו ויראה. בני עוה' ימין ושמאל ממשפטו החורה והאמת והשלום ארבו ויאור לנו נחיו האמת אמן.

(הוספת מהרצ"א על הסוד מרע ועשה טוב, שם)

אסור לנהוג כמנהג רבו אם הוא נגד התורה אפי' יעמיד לו הרב החמה
באמצע הרקיע ויבקע לו את הים

דרך מליה זו פקודיך

(ד) ואנהנו בעניינינו לדרך שכתבתי
 במלו' הקודמת כ"ל ג"כ
 ככאן כוונת הרמז במלוה הזאת הגם (כי
 רמז במלוה הקודמת) ש"ש לילך בעקבי האלון
 כ"ל כפי הדרך הנכון אשר למד אוחו מורהו
 לדרךה הנה בזה האזהרה במלוה הזאת שלא
 ישבור עלם בפסח עלם הוא גוף ועיקר
 הדבר נק' עלם היינו בענייני מהגים אשר
 ילמוד חפי רבו לא יתנהג רק בדבר שאינו
 מהגוג עלם סיינו הדברים שאינם ניגוד
 לאיזה מלוה ולאיזה דבר מדברי חז"ל
 משא"כ כשיש במנהגיו איזה ניגוד (לתורה)
 שכתב ושבע"פ או אפי' לאזהר' קטנה
 שדברי חז"ל שכל זה הוא עלם תורמינו)
 לא יאבה ולא ישמע להתנהג במנהג הזה
 (הגם שרואם מנהג הזה אלל הרב) אפילו
 אם יעמיד לו הרב החמה באמצע השמים
 ויבקע לפניו את הים (וכבר דברנו מזה
 במ"א באריכות) הגם שרין לדון את הרב
 לכף זכות בענין ההוא באמור בלבו אפשר
 אינו מובין ענייניו ואפשר הרב עושה משום
 עם לעשות לי"י (כי חלילה להרהר אחר
 רבו כחות השערה) וכו' וכיולא חבל המלמד
 בעלנו הרולה להלמד לא יאבה להחנה
 בשום אופן במנהג העוקר איזה הלכה דברי
 תורה"ק כגון לבטל עונה ק"ש ועונה חפלה
 בזמנים שקבעו חז"ל הגם שיפחוך כמה

אנשים מתחכמים לדעת' באומרם שזמן הלורך
 להמתין עד ירגישו יפעה שפעת מוחין דגדלות
 חדע ידידי שזה עלת הילר הגע בעלמך אם
 יעלה נדעה האדם שלא לאכול מזה בפסח
 רק ימתין עד חג השבועות שאז יהי' לו
 מוחין דגדלות מאור פני מלך כי חיעול
 בלה לחופה. הירלס י"י חלקי ישראל בעבוד'
 זו נאמן הוא בעל מלאכתיו אשר עשה לנו
 את הנפש ונמן לנו את תורתו אשר היא
 בעלם למעל' מן הזמן ונחנה לנו חחה הזמן
 להירות כי לכל יש זמן ועם לכל חפץ חחם
 השמים והמתחכמים הפר חוק החור' וכיולא
 בדברים אחרים אם רוא' המלמד שהרב
 עוש' דבר שהוא חנגד לחור' לא יאב' ולא
 ישמע ואת הרב ידון לכף זכות הבן הדבר
 והיו הדברים האל' על לבך קשרם על
 לבך עגדם על גרגרוטיך כי רבים שגו בזה
 ופמכו עלמם על קנה רלוך עיין נא
 בדברי הרמב"ם בענייני הכניאים ומראה
 שדברי בנויים על יסוד ועיקרי החור' מולזה
 בא הרמז בענין הפסח (שכתבנו רמזומו
 לעיל) עלם לא חשברו בו רז"ל הגם
 שלויטיך שלא להוליא מחבור' לחבור' רק
 תעמוד במנהג חבורתך כפי אשר יורין
 מורין עכ"ז. ועלם לא חשברו בו. היינו
 עלם ועיקר דיני החור' המוזכרי' בכתב
 ובע"פ בין והחבונן. כי ככאן קלרתי ובמ"א
 בארכתי (*):

איש חסיד צריך שמירה יתירה מהיצה"ר ולא מהני ליי משיכה לביהמ"ד

אגרא פרשה קרח דכלה

א"י ויקח קרח וכו' עפ"י מה שמעתי דרך דרוש ע"פ
 שאמר דוד שמרה נפשי כי חסיד אני הנה הקושיא
 מפורסמת ממ"כ אם הוא ראוי לשמירה מזה חסידותו
 כודאי הש"י לא יקפה סכרו ובא"ס וכו' ושמעתי שהוא
 ע"ד מאמרז"ל אם פגע כך מטול זה משכהו לביהמ"ד
 והנה למה אמר המשכ"ו ולא אמר בפשוטו למוד תורה
 אך הוא דהייך מבינו לרבר עבירה באומרו לו בפיתוייו
 שהוא מלוה ופ"כ בלה היעולה מרז"ל אם יפחה אוחך
 באומרו שהוא מלוה משכהו לביהמ"ד שס נורחבין התורה
 ומלמוד חפי הישרים ומפי ספרים אם הוא מכלל המרי"ג

מלות וענפיהם ומראה שזה פיתוי הילר אזי לא יוכל לך
 אך אם המתפתה הוא איש חסיד אין תקנה בנושיכה
 לביהמ"ד כי יאמר לו הגם שאין בענין הזה מבואר
 בתורה הלא חסיד אמה מתנהג בחסידות לפנים משוכ"ד
 והענין שאני מלך לעשות הוא מכלל החסידות דלפנים
 משוכ"ד הגם שחינו מבואר במג"ך ובדברי רז"ל ולזה
 אמר דוד שמרה נפשי כי חסיד אני ולא מהני ער הילר
 המשיכה לביהמ"ד באמור לי הלא חסיד אמה עשה לפנים
 משוכ"ד והנה הגם שהוא דרך דרוש קלמ עכ"ז הנשיל
 יחבונן שנינו כזה בפיתויי הילר יארע לאדם כזה ומה

— דברים חוצנים להבות אש מהגה"ק היעב"ץ זי"ע —

אל יפול לב אדם לרפות מאמונתו לא מבעל נס ולא מבעל שם ולא מבעל חלום ואפי' ממלאך או ממלך אל תירא — ולא יחלוק אדם כבוד לגדול ותקיף חכם או עושר במקום חילול השם — קרבו הימים אשר אין בהם חפץ — בני מריצי עמנו יהפכו המלכות למינות — אל תירא ואל תחת מלעמוד נגדם, ואם תהי' יחיד בדבר כ"ש ששכרך כפול

קונטרס על הגאולה ועל התמורה

קפח

וכן לא יחלוק אדם כבוד לגדול ותקיף במקום שבו חייב לזון המנוי מקדן, ולאפרושי מאיסורה לזון חילוקן כבוד לרב ולא הרי"ה מתבזה ע"ש וקצת וכ"ש שלא החיירה ולא חתניו מפני המלגלים והלבינים גם כהנאלי אלקים עד אשר בואם לשונם נפירים זכרם נעקר סוף סוף שפח אמה החמד למד ועד ארבעה לשון שקר וק"ו שאין לירא ולשחוק ולהשים יד ורגל במקום שיש חילול השם גדול והשם להבה אש דה ירפח שארית השם החגור חרץ על ירך גזר הפך ענחה באף חספה לא החמיל ולא חסד: ציום נקם, ועל טחני פלסתר לא הוה פסכטר טופס, ואפי"ש שיראו בלשן סימני טרכה וכו' אל חלמן גם כי שבע תופצו בלגם ורחם שפי"ם מתן בקרנם וכן דרכן של מספרי לשון הרע לערע בחוכו אמת וכן ע"ש על גדולי האפילו כשאומר אמת אין שמעין לו וכדרך שאמת נקלה ממנו ובהם עבר שבשמים החחיל הוא אוסר וכן מחידן כי כימי דלא נערוו נחמה שאלו"ט שכן נרין לנהוג עם אלו המסיתים ומדיהים המפחים אה בשש משעו"ט מדע חסר שכל ריקי מוח רכי לבב בדברי משפחים ונשימי תיבא ויראכ ונרמז קבלה שלא להשוה אהן אליהם משד ועד רע ונשע ר"ט נחפס למינות על ששע ד"ח של חורב ממך ובהב"ב, וכל ספריכם והתני"ט נרץ לשרפן עם אזכרוהיכם כמיש רבי ערפון שפול"ט אדם רודף אחרי להרוג ונחש רן אחרי להכיש נכנס לבית עטוב זכר ואין נכנס לבהים של אלו, וכל שכן שלא לקחה לטיון בדברכם כי רשות נמנרם בקרנם ישמו ארנם מחחה למדם הסחירו ארנם חס"ט בלגם פרשו רשת יד משל לרחה נשו אופל באששים כהוללים לתומם לעדם נחרמם לאדם ולחום מן הבהיר ינחלו אל האסור לפחק של חורב להנימו על קן לבזי שזר ולחוב על קן הכור ועל חוש, לזן לבס חלק נחלקי ישראל

והוא"ו חזי כי קרע הימים אשר אין בהם חפץ שיעד דניאל ובני פריז עמך ינשאו להעמיד חזון ונכשלו, ואם כבר פתאום עברו וענשו כשלו וגשלו כיו לשמח לשמלה נקמיהם כהדם כלו בעשן כלו אף לא ספו חשו, מקלחם ושלחו שרשים רעים שלא נגממו וכו"ב נחשך משפחים יתם חתמו על ע"ס ה' סוד יפרימו להפך המלטה למשח ובי"ת ועד לגזוח החתום, ויש לחוש פן ח"י עם הארץ עיניהם יעלימו, ניחוד אחר שנעבי"ר כל חיי קלטה שקלל ישעיה הנביא ועל טלם המכה אשר לא כחונכה זו בהשאלה יחד נתקיימו, וכן נבואה כושע רבו מצלי הדעת עמו נוסח, והיה דניאל עדי יחברו ויתלצו וילרשו רבים והרששו רשעים ולא יצאו כל רשעים והמבטלים יצאו לכן העידותי בך היום שחכה מן משפילי עם אשר יצאו לביים שיעמוד כל עמדם, ויא ירשו יום כל ימיה אה כביים כי קרבה ושיעה ה' לצוח ולרקחו להגזוח לעיני כל אדם, ובמקום שאין האשים כשחזר להיות איש גזר חיל חק ואלמן אל תירא ואל חתה ואל חכה גרם, הפך ה' בידך ילליה וחשבר כפן טובה שמוח עניוה ובעל יעשוין בעלי זרוע לטול ואם אין איש מתחזק עמך כל שכן ששכרך כפול וקרח לך גור פרץ משבצ' נחיצה להשיב לב אשה על בניים, אכן לרין אה ולמיאל ט ערמה, וע"ז אחר כיו עירם נחלה ונחצו"ט חשע לך מלחמה. כעליק של כהניק יעבי"ן זכרי.

ולחירת הקודש נעתיק פה להשלמה הענין דברים חוצנים להבות אש מה שחבז בהבי"ק היעב"ץ זללכיה כפסרו מגזול שח בעליוה היראה כחבזו וכלשונו על חוספה וגרעון כי לשון חכמים מרפא, וישמע חכם ויסוף לקח. חל"ק :

אל יפול לב אדם עליו נראותו דברים זרים למצד ומלאים ודוגמה נוסים נעשים לפעמים על ידי מסיתים ומדוים ואפיקורסים כמו שאבי"כ כי יק"ס בקרבך נביא ונר ונתן חליך אה או מופת ונח בלוח וכמופת, אל יפיה אל המטעים המתמיהים בהם ואל יחלש לך בלמונתך מהחמם הי כחבז אחרי ה' אליהם חלש אהו תיראו וגו' ולא יכנס בלבבך מורא אהן, ואיך נרין לתקור ולחפש ארץ ומה נעשו אהן הדברים המנהילים אה שבצף בלגע או בהשגחה אחיזת עינים והדומה אלה אפילו אם נחזר לך הדבר שגשגה נדמוה גם נקי מכל חשד ערמה מכל מקום אל ישג לב ואל יהוה אהור ואל השגים בכל האהות והמפתים שע"ש מביחיים והפחים יב"ח לבנך מידך חורחך ואשנהך המאומחים אשר באה עמהם נבחה ואסרין בעשוחים וקשרון נחלים כל ינחוק באש ובמים ונלוק העמים אפילו ילאו כוכבים ממסיתים ומזלות על פחם, לא יכלו להחיר קשיי ערמוה כהבכב שניק ויין אליהן כמיש חז"ל אפילו אם משמיד נביא חמה בלמחש ברקיע כיבושע בן ען אל השמע לו לפסוד ע"ז או אפילו לעל אה אהת מן הכורב שכן כחבו כי מנסה ה' אליהם אהכס וגו' לפיכך ודאו מסיתים מן השמים להללה מששע שטן עפ"ת ט לבות היברים והתמימים לידע ולבודיע לזקתם וחמישיתם בעולם ולא ז נלנד כפי"ו וביא שקר אלה אפילו נכסים נשמים כעששים פיי חכם וחסיד מחממ הכורב הקדושים השופקים בנינו של עולם וכל משפחים לקיים וחזוק כהן לא כשניחו חז"ל לבעל בענילו אפילו דבר קל מהכניחה הכינים נביאר חלק בקסן ממלח בעלמא שאין לה מנחא בעיניו האשמה ושרשו הדה ואינו רק ספי"ק דק וקלש מאד וזקוקה בדיני עומאה וסכרה (אפי"ש שוכא לחומרה בענין מחלוקתו של עקביא ב"מ עש"י סקלי"א עם כל זה לא כויע"ל כל האהות הגדולים שהראה ר"א הגזול (שהכריע כה חלמידי ריב"ז) מאומה להכריח הכינים החולקים לחזור נכס מועמם

מכאן אהב דן ק"ו לדברים הנוגשים בעיקרי האמונה ויבדו הכורב בחתוק אל חרף ולבך לא יב"ק לא ייקר עטבל כהם ולא מבעל השם ולא מבעל החלום, ולא אפי' ממלאך או ממלך לא תירא ולא חתה (בדבר כטוב לכונו שמים, אכל כמה שאיט מתנגד ללזון שמי' אהכס וזכרי לירא גם ממנו כמורא שמים שכן הוקש כחבזו ירא אה ה' בני ומלך וכדרך שענו חמיז לני"ן) ועל זה אמר נחורב נביא שקר לא חזר ממנו, וילשכ יהושע אל תירא ואל חתה וכן בכל העוסקים במלחמות מעב נהמר אל ירך לנכסם אל תיראו ואו' אל תירא כי אהך אי אל תירא כי אי אליהן וגו' ואמר אל תיראי חולעה יעקב וגו' ואמר מי אה ותיראי מאנוש ישע וכו' והשכח ה' וע' והפחדו תמיד מפני חמה המליק וגו' והיה חמה המליק וגו' שאין ערם שרש הכרעים אלה החטא והמר דחקי בעשק כי לא תיראי וגו' ואמר בן גור יער אפם מלאו"ט כי מירא של ה"מים באמה מנחיה כל מורא וזלמו.

(ו)

מי שסומך על הוראת חכם ויודע שהורה שלא כדין מיקרי מזיד

בכנה"ג (ת"מ סי' ל"ד הגה"ט אות י"א): אמר המאסף, הרברים ברורים
דהיינו דוקא כשזה הסומך על הוראת החכם הוא ע"ה ותושב שהתכם הורה כדין,
מקרי שוגג, אבל אם הוא ת"ח ויודע ספר ויודע שהוראת החכם הוא שלא כדין,
הא ודאי מזיד מקרי ומיפסל, והוצרכתי לכתוב זה, מפני שראיתי הרבה בני אדם
יודעים את קונם ומתכוונים למרור בו, וסומכים על הוראת החכם שהורה שלא
כדין, אע"פ שיודעים בבירור שהתכם הורה שלא כדין ע"כ.

(ז)

אין זו מדת החכמים לומר קבלו דעתי בלי טעם

"כי אין זו מדת החכמים להשתרר שלא כד"ת ולומר קבלו דעתי בלא טעם,
וכת"ר רוח כביר אמרי פיו ואין טעם לדבריו, מה עלחה ביר הגאון מו"ה אביש
זל"ה אבד"ק פפד"מ אשר היה כמעט יחיד בדורו כתכמה ובחסידות וכל גדולי
דורו הוו כייפי ליה, ובכל זאת בטלו דבריו בענין הגט מקליווא, אתר שלא מצאו
טעם בדבריו עפ"י דתוה"ק, ולא נשאו פנים בתורה" (שו"ת מהרי"ז ענזיל סי'
ק"ב ע"ש).

(ח)

רב שמצווה לעבור על דברי תורה אסור לשמוע לו

בשו"ת דברי מלכיאל (ת"ד סי' פ"ה) כתב: ואף אם היו שני ערים מעידים
שהרב ז"ל צוה כן, בכ"ז אין מחוייבים הצבור לשמוע בקולו ברבר כזה, דאף אב
שמצווה לעבור על ד"ת מפורש כו' שאסור לשמוע בקולו, ומכ"ש רב שצווה
לעבור על ד"ת, והא דקיימ"ל מצווה לשמוע דברי חכמים, הוא רק כשמצווה
לעשות גדר וסייג למצווה, אבל לא לדבר עבירה ח"ו כו', ולזה אף אם כנים
הרברים אסור לשמוע לדבריו.

(ט)

— רבה"ק מסאטמאר זי"ע —

יסוד החסידות: שיהי' לו מסנ"פ על כל ס"ק מד"ח שו"ע

שמעתי מאיש מהימן שחי' בשעת מעשה עור בעיר סאטמאר, שזקן אחד ת"ח
ויר"ש שהי' מלפנים מהאשכנזים בא להסתופף בצל כ"ק דבינו זי"ע, כשראוהו רבינו שאלו מה ראה
לעת זקנותו לבא לכאן להסתפח בעדת חסידים, או פתח סיו יבקש חיות שהוא לעת זקנתו הוא רצה
לדעת דרך החסידות לעבוד בה את השית"ב, ע"כ הוא מבקש שיאמר לו רבינו יסוד החסידות,
החבונן רבינו שעה מועטת והשיב לו, אומד לך מה שיקבלתי כזה, שיסוד החסידות הוא שיהי'
לו להאדם מסינ"פ על כל ס"ק וס"ק מד' חלקי השו"ע, ושיאהב לעשות טובה ליהודי כרוחניות
וגשמיות עכ"ל, והוא יסוד גדול ליהדות וחסידות,

(שו"ת ויברך דוד ח"ב ד' רכ"ז)

מתנאי העבודה, לבג יפסיע אפי' כחוט השערה נגד התלמוד והשו"ע

מאור	נצבים	ושמש
<p>כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וגו' עור זאת העצה היעוצה לבני עמינו וכפרט כדור יתום הזה לכל יחשוב אדם להתדמות לפי דעתו לגדולים אשר בארץ המה ולקנות תחבולות על ידי שיעסוק בדברים המונים וירמה בנפשו להרבך כמחשבתו למעלה בעת עשיתו הדברים ההם וכוה יעבור ה' לפי דעתו, לא זו הדרך ישכון אור העבודה התמה ובעל נפש אשר נוגע יראת ה' כלבכו יתרחק מדרך ההוא וימנע רגלו מנתיב האנשים המתדמים ללכת בדרך הזה. ועינינו הרואות אשר כל צריקי הרורות וקדושים אשר המה בארץ נתעסקו כל ימיהם בתורה שככתב וכתורה שבעל פה ומסרו נפשם ככל</p>	<p>שעה על התורה והעבודה, ומכל תנועות אבריהם וצעדי רגליהם היה ניכר גודל פחדם ויראהם מפני השם יתברך ומהרר גאונו ויצא שם למרחוק לגורל סגופיהם ובקשחם את ה' ככל לב, וכדרך הזה יהלך כל המבקש ה' ונכסף להיות מעבדיו. ועור מתנאי העבודה התמימה לכל יפסיע הארם אפילו כחוט השערה שיעבור על אזהרות התורה ואזהרות חז"ל ובעלי האסופות האחרונים אשר דבריהם מלאו פני חבל בשלחן אשר עדכו וכל הפורש מדבריהם כפורש מחיו. האנשים אשר יעשה להם כהיתר לוותר על דברי הפוסקים כחשכם כי כאם לא יתפללו בזמנם תפלהם יותר מעולה וכוונה עבודתם אך שוא והבל, וכל זאת יבחן כל ארם הבא לעבוד עבודה ועבודת משא דבר השם לידע ממי יקשיב לדעת את ה'</p>	

(יא)

— הרה"ק מקאמאנא זי"ע —

מי שנוטה אפי' מדקדוק א' של סופרים הוא אפ"ל מצד הס"א ר"ל

לא חעשו לכם אלילים שלא תבחר לך רב ותאמין בו אף שמטעה אותך מדרך השם ואומר לך שהוא עושה זאת כחכמות גדולות ורמות של חסידות או כיוצא מן הפיתורים של רב זה שעומד מצד ס"א ונחש, הכלל תדע, אם אינו נוטה אפילו מדקדוק אחד של סופרים יהיה לך לרב, ואם לאו הוא אליל, ישמע חכם ויוסיף לקח.

אוי לנו שכך עלתה כימינו מעי רתחו ולא דמו קדמני ימי עוני ולא כחדתי אמרי קדוש למה לא מבטן יצאחי ואגוע כי טוב מוח מחיים מלראות בהבלי תעותעים של פרצות הדור, אין דורש ומבקש ולא מנהל, כל איש וכו'. אני ה' נאמן לשלם שכר, אם חלך בדרך טובים ולא תשמע לקול המופתים, עכל"ק.

(עשירית האיפה על ת"כ סוף פי' בהר)

(יב)

אם תראה רבך עובר אף ע" דבר א' מדחז"ל הרחק מע" פתח ביתו

מטעמי יצחק

ואף אם תראה שטופק בתורה וכלדקה רק שטופר על דבר א' מהתורה ואפי' דבר א' מדברי חז"ל הרחק א"ע מעל פתח ביתו כו' ואל הדיון כף הדוס רגליו והוא נמשך יען שהוא פדן לא עיהר א"ע מקליפת כונה זהלדקה שחלק הוא לקנות לו שם שיתאספו אליו הערב רב ערבי רבא וערבי ושא כרי לרמאות את בני ישראל ר"ל מהאי דעתא כו' ועיין בכ"ז בהוספות מוהר"א שם ונתיב מלוותיך בכמה מקומות ודבר"א מ"ש בענין זה ועי' לריכין כ"א אשר יראת ד' נוגע בקרבו שיטפון תכלתו ממעמקי לבו שהשיית יורה לו הדרך האמת ושיוכה לבא ללדיק האמתתי :

(הגהות על ספר אילנא דחיי ע' 60)

— הרה"ק מצאנו ז"ע —
 כל הצדיקים רבותינו כולם
 לא סרו מדבר א' מהשו"ע —
 מי שירצה לבטל דבר א'
 מהתורה לבסוף יכפור בכל

כי הלא ידוע לנו מי אשר בשם ישראל יכונה כי הבורא ית"ש כחור בנו מכל
 האומות ונתן לנו תורתו הקדושה בכתב וכע"פ ושתיקן מתאימות, וכאשר ידוע
 לנו ועינינו ראו ואבותינו ספרו לנו שמי שירצה לבטל רכר אחר ח"ו מתוה"ק
 שכע"פ יכפור לבסוף בכל התורה כולה כי מתאימות המה גם יחד, גם ידוע לנו
 שיש לכובשי התורה המה פשטות תוה"ק ופנימיות התורה כמו שאמרו חז"ל
 והכמת הקבלה, וגם חכמי המחקר הקרושים הגירו זאת כספריהם כמבואר
 ברמב"ם וכוזרי ורומיהם יראי ר' המחקרים ומפרשים הפשטנים כולם הורו שיש
 ררך בפנימיות התורה אמנם הפנימיות נעלם מאד, אמנם זאת כולם גירור כי זה
 בלא זה א"א כלל, וגם כי כרצות ר' לזכות לעמו וראה עניים כגודל הלחץ ועול
 הנלות שלח לנו עבריו הקרושים לגלות כיותר פנימיות התורה ע"י עבריו
 הקרושים כמו האר"י ז"ל והבעש"ט ז"ל. עכ"פ כולם הורו והזהירו לרכים מכלי
 עכור על פשטיות התורה הק' המבואר בש"ע (כשלחן ערוך). והזהירו בכבוד
 גדולי התורה כפשטיות כלכד, וגם אריכה ה' דרכיהם כיתר גדרים וטייגים
 ויראתם ה' אין לשער, ועשו סיגופים הרכה לכוא לאיזה מדרגה ומאסו כהבלי
 עוה"ג, וכאשר רכים ראו כרודינו זה מארמו"ר הה"ק מראפשיץ ואדמו"ר הה"ק
 מורייטשוב ואחריהם הה"ק מרימינוכ שמסר נפשו. כסיגופים ומקוואות ובשעת
 התפלה ראינו מס"נ כאמת, וכל הצדיקים רבותינו ולה"ה כולם לא סרו מרכר
 אחר מהשלחן ערוך, ומה שהתפללו שלא כומן הש"ע, מי שבקי כהלכה יודע
 שלעת הצורך ואדם החלוש וא"א לו להתפלל בזמנו מותר להתפלל כעת הנכון
 לפניו, אך לא כ"א יכול לומר חלוש אני רק מי שרכרי(ן) כאמת כלכו, כלל הרכר
 שרכותינו ולה"ה לא סרו מדברי הש"ע כלל) עכ"ל.

(במכתב להרה"ק שלמה שפירא זצ"ל, פי צדיק עמוד ע')

— עוד מהרה"ק הנ"ל —
 אסור לעשות כמעשה רבו
 נגד השו"ע

וככתבי כ"ק אמרו"ר כי שמעתי מהה"צ רח"ב ה"ש מכארדינוכ שחסיר א'
 ה' מתנהג איזה מנהג, שאלו הר"ח פרוע מתנהג כך, והשיב שראה או שמע
 מאיזה צדיק שנהג כך, שאלו הר"ח אם יודע הטעם והשיב לא, — אז אמר לו
 הר"ח המשנה כאכות (פ"כ מ"א) רע מה למעלה ממך עין רואה — שתראה
 הנהגת הצדיקים, אוון שומעת — שתשמע רבניהם, אבל אתה אל תעשה
 כמנהגם, רק וכל „מעשיך" כספר נכתבים תתנהג כפי המבואר בשו"ע,
 וע"ע כס' מקוה ישראל (אות ל') שהנה"ק מנאסור ז"ל אמר כוה"ל „רער
 רברי חיים האט געזאגט קוקען זאל מען אלעס און סוען זאל מען אזוי ווי עס
 שטייט אין שולחן ערוך".

(שם עמוד קס"ד)

כדברים הנ"ל מהרה"ק
 משינאווא ז"ע

שמענו שאמר: כל ענין שאינו כתוב בשו"ע או בכתבי הארז"ל, אין
 אדם רשאי לעשותו — אע"פ שרכו עושה כך — אלא אם כן הוא יודע
 מעמו של דבר.¹⁾

(שם עמוד קס"ג)

לימוד גדול ממעשה שאירע אצלו, כי עיקר קיום היהדות הוא רק ע"י קבלת האבות — האב צריך לחנך בנו כי לא יאמינו לרבנים ומנהיגים אם יש לזה מתירה לקבלת אבותיהם

מחנה חיים חלק שלישי או"ח בפתיחה

קידוש על יין בצהרים בטבת כאשר כל יהודים עושים מיד פתח אדמ"ו ז"ל ואמר, „צדיק ד' בכל דרכיו“ חז"ל הזהירו לת"ח שלא לדור בשכונת עם הארץ ואני עברתי על דבריהם וקראני כזה שאיש בער מגודל סכלותו האמין שלא עשיתי כדון במה שקדשתי רק בשחרית אבל לא נטה דעתו עליו ואמר מה פשעי ומה חטאתי למה לא זכרתי באזהרות חז"ל ותכסלתי האחרי חקור הדבר ימים רבים נפל ברעיוניו שד' העלים ממנו באותו שעה דברי רבותינו כדי ללמדו דעת שציקר קיום אמונת בית יעקב וקדושת בית ישראל הוא אם הבנים למדו יראת אלקים מאבותם כאשר העיר הרמב"ן כי ראש אמונת אומן הוא מפי אבות לבנים גילה לו ד' לראות קדושת ישראל שיאמינו יותר לאבות מרבנים כדברי הרמב"ן כאב צריך לספר באוזני בניו כי לא יאמינו מה שסומעים מפי מנהיגים המה רבנים אם יש סתירה לקבלת אבותיהם ואלקים עשה בזה במ"ת חומה פן יקימו רשעים להסתית בית ישראל ויהפכו דברי אלקים חיים שלא יאמינו לו ולקחתי מוסר מע"ת חזת שראת איש כמוני רב כפ"ב וכן וירשב בריבבה שלא ערשה כאשר עשה אביו לא חס על כבודי בצבור כבוד שמים לפי דעתו כאשר קיבל מאביו עכ"ד הקדושים

שיחת חולין של ת"ח צריך לימוד ק"ו אם יספרו ויקבעו לדורות בעט ברול שיט מוסר לדורות ואספיה מוסר גדול ששמעתי מפי הקודש אדמ"ו בעל חת"ס ז"ל שדרכו הרי להיות בסוף הקיץ על איזה שבועות בכפר אחד לכאוף רוח בריאות כי כן צו עליו הרופאים ומשרתו שלח לפגיו ים או ימים לקבוע לו בית מלונג בשכר ואירע ששכר השליח היריה איש מעמי דארעא חרירי כלפי השוק והוא הבעה"ב הלך בחדר אחד מאחוריו כלפי החצר ויהי היוב כאשר עבר אדמ"ו ז"ל בשוק שמעו אנניו מאחוריו שבעלי בתים דוברים זה לזה כזה וכוה לא האמינו על הרב מפ"ב ונתעב מאוד וכל איבריו נודעו ושכ לביתו ואמר להבחור העומד לפגיו לשורתו לך וסוכב בשוק לדרוש ולחקור מה נשמע עלי ובא בחורה בפנים וזעפות וגוד עלי אדמ"ו ז"ל להגיד אשר נדע לו מפי השמועה ואמר אהה אדוני נדע לי שבעה"ב אשר אדוני מורי שוכן בביתו הוציא לישיגא ביטא בפומבי שראה קלות גדול מאת מורי רבן של יהודים מיד שלח ארמ"ו ז"ל אחרי הרב דסם שיבוא אצלו וכאשר בא הסביע אדמ"ו ז"ל לבעה"ב להגיד לפני רבו מה ראה ואמר הבעה"ב לא אבחר כדוני כי דברתי פתסגן הדברים הג"ל לאמר כי עמדת אחורי דלת והסתחתי לא עשה אדוני

(עי' לעיל פ' ה' אות כ"ז מאמר זה קצת באו"א)

(11)

אין רשות לשמוע לשום מורה הוראה לחלוק על קבלת האבות

כספר לב העברי (ח"א ר"ה וסדרי בתכ"נ) סתר טענת המשנים כאמרם: אנן מה נעשה כיון שהמורה התיר לנו שהוא מרא דאתרא, וז"ל: טענה זאת שקר מוחלט היא, דודאי אם תשאל פיו על ושת והוא כשאת נפש יכשיל אותך לומר על אסור מותר, אז אתה את נפשך הצלת, כיון שלא ירעת תמול שלשום נדנדוד להסתפק אם הוא נאמן לרין, ואתה הלכת כדרכי אבותיך לשאול את פי מרא דאתרא על אסור ומותר. אמנם לצאת מן הדרך אשר קבלת מאבותיך, זה אין לך רשות לשמוע לשום מורה הוראה, כמו שאמרו רבותינו כו', ע"כ על מנהגי קבלת אבותיך אין לך רשות לשמוע אל השופט, ולא תוכל לתלות הקולר ר"ל על צוארו אלא כך הסרחן תלוי. ועוד הלא איתא דעל דבר מפורש בקרא לא שייך הוראה דזיל קרי בי רב הוא כו', וע"כ אין לשום אדם אמתלא דלא ידע דאסור לעשות כן, כיון שידוע שאנו מוזהרין שלא לזוז ממנהג אבות כו', ולא תוכל לומר זה מתיר וזה אוסר כו' ואל מי מקדושים אפנה, בזה לא יהיה לך אמתלא ביום הדין כו', ע"כ לא ינקה ה' ולמחר כשחבא לרין מה תענה, ע"ש שהאריך ברברות קרשו מלהבות אש.

מדת החסידות הוא גדר גדול לרחק את האדם מן העבירה, אבל באם הוא מתנגד להשו"ע ח"י"ה להטות מדבריהם אף כחוט השערה

קדושת

חקת

יום טוב

וישראל משה מלאכים מקדש נרנע וגוי דק המלך כלך לא נעה ימין ושאל עד אשר נענור גבולך וגוי רק אין דבר בגלי לעבורה וגוי. יחזר ע"ד הרוח עפי' אמרם ז"ל איזה חסד המהמקד עם קודם דהיינו שנוטע חסד לפנים ומארת הדין ומקדש עלמו נמוחר לו בגדרים ופיגים יחיים כדי להסתלק לפני ה' בקדושה ועסרה יחיה וכבר הארכו ז"ל לומעיהם צנות עם לטבח נמדות המקדשות שמועלחה קודם קדשים ומרחקו את האדם מן החטא ומלנשחו עמו ויראה ומכשחו להיוח לריק ישר וכאמן לפני אלהים וכבר כחצו חלמודי הענשים שאלו אין לנו בדורינו היחוס הזה שום החמקות והעלה ארוכה שלא חמום בגלינו חיו מדק ה' כ"ח מדת המקדשות ומסרישות וסוף שעמדה לו ולבניו אחרינו להיוח מחיין נהי' יתנך ובנפלאותיו עד אין סקר והדברים עתיקין. והנה צדלי אמת שאין לך מלה עוצם נמדות המקדשות ונכס לא תוע וחסרי לוי שוכס לכך להסתהג עלמו נחמיות ופרישות כל ימיו ולעשות לעלמו מעגלי דק ונתיבות ישר בדרכי ה' לפנים משורת הדין. אמנם כ"ו דוקא אם מדת המקדשות שמתהג צו אינו מתנגד כלל לתורחיו הקדושה ולדברי חכמים וחידושים ז"ל משליכ אם כונע ומתנגד לחסי"ק או לאשר נגלו הראשונים כמלאכים נרות קדשם דהיינו צעלי שיע ושאר פוסקים גלוני אכן מוקדי דור דור ודוקטיו אשר כל ה לא אנס להם

ודבריהם דברי אלהים חיים צדלי לסקור חיו להטות מדבריהם אף כחוט השערה וחלילה לימס זלח למדות המקדשות כי אין זה אלא מעשה ילחיר ר"ל. ומקדש המהמקד עם קודם זהו שנוטע לעלמו צדלי לפנים משורת הדין כדי שלא יהיה קרוב לצל חיו ל"י ליסור או חילול עוזה שנחורה ודברי חז"ל. חשייה דק המלך כלך ר"ל דק המלך נקרא דק ישר הכנוטה לדנים מלא ומקדש ככל עם וזמן והיינו בדק החורה הקדושה שהיא דק ישר: נצרכה לכל צר ישראל לא נעה ימין ושאל עם כונה למיש רש"י ז"ל על לא חסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושאל וקבלנו מפי השמועה אפילו אם יאמרו לך על ימין שהוא שאל ועל שאל שהיא ימין. והכוונה אם שהיה נראה צעיינו עפי' מדות המקדשות על שאל שהיא ימין ועל ימין שהוא שאל עכ"ו לא נעה לדבר המקדשות הנה כי אם בדק החורה כלך. רק אין דברי ר"ל נמוקס שאינו נוגע ומתנגד כלל לדק החורה הקדושה שנקראח דבר כמיש קמו עומס דברים. אלה הדברים הולל משה צלח את החורה. כי על פי הדברים האלה כתיב אחך צריח. וכמו דבר ט"ה לאלף דור. או בגלי שהיא מורה לדק היסוד והיינו נתיב וצדלי נמדות המקדשות אשר כל אירא עושה לעלמו ומתנהג צו נזה לעבורה אצל אם חיו יהיה ומתנגד לחורחיו הקדושה צדלי לא כלך צו רק בדק המלך היינו צדק המהי"ק כי כל דרכיה דרכי טעם והגן:

הרה"ק ר' שלום מסטראפקוב זי"ע מי שאומר שאי אפשר להטעות את הצדיק הוא אפיקורסת

עב דברי דברים — אמתגן שלום

הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם ואשימם בראשיכם פירשי ז"ל שהם ניכרים לכם שאם בא לפני מעוסף בטליתו אינו יודע מי הוא ומצויה שבט הוא אבל אתם מכירים בו כ"ו.

הנה מזה יש להוכיח גודל צדקת הצדיקים אפילו כשיש איוה מחלוקת בין איוה צדיקים ושומעין מהם שאחד אומר על חברו דיבורים נגדו ידוע שזה מחמת בעלי לשון אשר היצחיר רוצה להפריע הצדיקים ותלמידיהם מעסק מצותם ותורותם ע"כ הוא מעמיר הולכי רכיל בשקרים שונים וקלי הרעת

אומרים כיון שהרבי הוא בעל רוח הקודש איך אפשר להטעותו ומזה באים ח"ו לפקוד באמתיות צדקת הצדיקים הקדושים האמתיים.

ובאמת מי שאומר כה שאי אפשר להטעות את הצדיק הוא

אפיקורסת כיון שמצינו שאמלו משה רבינו ע"ה אדון הנביאים אמר וידועים לשבטיכם שאם בא לפני מעוסף בטליתו אינו יודע מי הוא הנהג הוא כ"ו.

אלא ע"כ שאם בא איש צבוע לפני הצדיק ורוצה להטעותו שהוא איש כשר אפשר שהצדיק אינו יודע פנימיותו כמו שאמר מרע"ה אינו יודע מי הוא.

(כ)

המצוה לא תסור וגו' אפי' אומר לך על ימין שהוא שמאל, ל"ש אלא בימי חכמי התלמוד, אבל אחר התיבת התלמוד אין בידינו לחדש שום דבר מדעתינו

יואל

שופטים

דברי

קה

החורה לשמוע אל הב"ד, אפי' על ימין שהוא שמאל, וכן להיפך, אבל אם אין לך סברא אלא על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל, אז א"א לומר על ההיפך שהוא דא"ח, כי לא נחנה החורה רשוח לדון בלי סברא כלל, ובלי קבלה אמינית, וע"כ אל השמע רק כשאומרים על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל כי זכו סברא אמינית ולא ההיפך.

וב"ז לא שייך אלא בימי חכמי התלמוד, שאז הכריעו הלכות עפ"י הסברא, ומרוחב בינחם נוחה להם הכח, לחדש חקנות וגזירות, ולהכריע דיני החורה עפ"י סברתם, אבל אחר חתימת התלמוד שנחמטעו הלצנות, אין בידינו לחדש שום דבר מדעתנו, ולא להכריע דיני החורה עפ"י סברתנו, ומחויבין לנו לילך אחר הכרעת חכמי הש"ס והגאונים ז"ל.

וא"ש מה שהשמיט הרמב"ם ז"ל הלכה זו דאפי' אומר לך על ימין שהוא שמאל השמע לו, ולא הזכיר לא דברי הספרי ולא הירושלמי, כי לפי מה שבארנו לעיל, לא שייך הלכה זו אלא אם הב"ד מכריעין עפ"י הסברא שצידם, ובימי הרמב"ם ז"ל לא היו בכוחם עוד להכריע דיני החורה מסברת דעתם, ע"כ לא היו נפק"מ עוד בהלכה זו, ולא נקטי' הרמב"ם להלכתא למשיחא, כי לעתיד יחריבה הדעת ולא יהיו עוד ספיקות בהלכה, כמ"ש ולא ילמדו עוד איש אח רעהו (ירמי' ל"א). וא"כ כל ענין הלכה זו לא היו נוהג אלא לפני חתימת התלמוד, ומכא הובא הובא, וע"כ השמיט הרמב"ם הלכה זו.

ומעתה מ"ש בספרי אפי' אומר לך על ימין שהוא שמאל שמע להם, וכן מ"ש בגמ' סנהדרין ה"ל, אפי' הוא אומר מפי הקבלה, וב"ד הגדול אומרים מפי הסברא, נהרג אם לא שמע להם, זה מיירי כשיש סברא לכאן ולכאן ויש ימין ושמאל, ואז אע"פ שראה בעיניו, שסברתך הוא ימין וקרובה יותר אל האמת, נוחה עלינו החוכ"ק, שסברת הב"ד מרענח, ואחר מחויב לשמוע לדבריהם, אע"פ שראה בעיניו שהוא שמאל, ואפי' אם רוב הסברות נוטים היפך מדבריהם, אבל כיון שע"כ מיעוט הסברות נוטים אל דבריהם, סמוך רובא של הב"ד למיעוט הסברות, והר"ל רובא כדברי הכל יקר ז"ל.

אב"ל אם אין להם לב"ד הגדול סברא להחזיק דבריהם, אין בכוחם לחלוק על המקובל אליו, או על סברות רוב שגבר נפסק להלכה על פיהם, ומזה מיירי הירושלמי, באופן דאין בו סברא לכאן ולכאן, וב"ד הגדול רוצה לפסוק הלכה בלי סברא, אז אין בכוחם לדחות דברי הראשונים, או הלכה המקובלת אליו ואין אחר מחויב לשמוע להם, וע"כ אמרו בירושלמי שיאמרו לך על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל, אבל לדחות ההלכה המקובלת אין בכוחם, כי בירושלמי מיירי שאין להם סברא לסייע דבריהם.

וישגידם מפסוק אי למדו, שגא' לא חסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, וכוננה הכחוב עפ"י דרשת חז"ל, כשיש לימין ב' סברות, ר"ל על ימין שהוא ימין ועל ימין שהוא שמאל, וכן לשמאל ב' סברות, אז ב' הסברות אלו יאלו דא"ח, ונחה

— עוד מענין הנ"ל —
בחכמי דור ודור י"ש
לא תסור אלא אם אין
משנין מדברי הקד—
מונים, אבל אם
מהפכין מדבריהם
ואומרים על ימין
שמאל ועל שמאל ימין
י"ש בהו לא תסור

וחשבתי בזה השבח עה"כ לא חסור מן הרכר אשר יגירו לך ימין ושמאל,
והביא רש"ז"ל סגמ' (סנהדרין פ"ט) אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל
ועל שמאל שהוא ימין, והרמב"ן ז"ל מביא לשון הספרי אפי' מראין בעיניך
על הימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שפע להם והיינו שאין האמח
כן שאומרים על ימין שמאל ועל שמאל ימין ורק שתשוב בלבך שהם טועים
והרכר פשוט בעיניך כמחליף הימין כשמאל מ"ט שפע להם שע"ר שלהם נתן
לנו החורה וב"ש שיש לך לחשוב שהם אומרים על ימין שהוא ימין כי רוח
ה' על משרתי מקדשו ולא יעזוב את חסיריו לעולם נשמרו מן הטעות ומן
המכשול יעיי"ש, והחינוך סאריך כאן כמצוח לא חסור (מצוח חצה-ו) ואף
כשטועין כאמ"כ אין לסור מרכריהם כי ע"ד כן נחז לנו את חורתו כרי
שלא ירכו המחלוקת ורעשה החורה כמה תורוח ותחך הכתוב לנו הריץ שנשמע
לכי"ר הגדול ואף אם טועין לפעמים חסמון עליהם סטוב לסכול טעות אחר
ולא שיעשה כאו"א כפי רעחו שכזה יהי' חורכן הרח והפסר האוסה לגמרי
יעיי"ש כלשונו הזהב.

ופלא רכירושלמי פ"א והוריות איחא להיפך רהיינו רק אם אומרים על ימין
ימין ועל שמאל שמאל אבל אם אומרים על ימין שהוא שמאל ועל שמאל
שהוא ימין אל חשמע להם, והרי זה לבאורה להיפך מדרשם ז"ל כאן בגמרא
ובספרי, ואני הוספתי לשאול ראנן מנא ירעינן שאומרים על שמאל ימין ועל
ימין שמאל והרי לא בפשיעה עסקינן שיזירו לומר על ימין שמאל ועל שמאל
ימין ואסו ברשיעי עסקינן ואע"כ שיש מקום לטעות וא"כ אנן מנא ירעינן
שהם טועים ואפשר שאנו טועים וצ"כ אין יחבן מציאות הזה.

וחשבתי והנה כבר דנו בה רכוחא אם מצוח לא חסור קאי רק על הכיח רין
הגדול או גם על חכמי כל דור ודור והחינוך כחב שככלל המצוח הזאת
לשמוע ולעשות ככל זמן וזמן כמצוח החכם הגדול אשר יהי' כינינו כזמנינו
וכמו שרד"ל ואל השופט אשר יהי' בימים ההם וכו' והעובר ע"ז ואינו
שומע לעצת הגדולים שכוררו כחכמת התורה ככל אשר יורו מכסל עטה זו
ועונשו גדול מאוד וכו', והמנ"ח הקשה עליו מנין לו זה ומקראי נראה
שדוקא ככי"ר הגדול שכלשכח הגזית קאי לאו דלא חסור וכמ"ש וקמח ועליח
אל המקום וגו' והיינו לכי"ר הגדול אכל כחכמי כל דור ודור מנין
ושאני כי"ר הגדול אשר ככור הסי"ח חופף עליהם כל היום וכו' יעיי"ש,
וער"ז אפשר להשווח רכרי הירושלמי עם הספרי והנה עיקר קרא הרי קאי
על הכי"ר הגדול וכמ"ש המקום הוא המקום גורם וכמ"ש המנ"ח, וגם לשון
החינוך הוא שנמנעו מחלוק על כעלי הקבלה ועז"נ לא חסור אמנס גם
חכמי הדורות שאחריהן הסמיכו אותן על לא תסור ושם כבר אפשר להכחין אם
אומרים על שמאל ימין ועל ימין שמאל, והיינו אם אומרים להיפך סמה
שאמרו הקרמונים, אה"נ שמעצמינו אין ירעינן אכל אפשר להכחין זאת
מדברי הקרמונים, שאם משנים מרכריהם ואומרים על מה שאמרו הקרמונים
שמאל הוא ימין וע"מ שאמרו ימין שהוא שמאל אל חשמע להם ועל זה קאי
רכרי הירושלמי, דאה"נ על הקרמונים כעלי הקבלה אפי' מראין בעיניך על
ימין שהוא שמאל ואפילו אם כאחך טועין ג"כ לא חסור מרכריהם וכמ"ש
החינוך שאפילו טועין איזה פעם צריך לשמוע אליהן, אכל על אוחן שממייבין
כבר חכמי כל דור אין לשמוע אלא אם אומרים על ימין ימין ועל שמאל
שמאל והמכחן לירע זאת הוא אם לא אמרו הקורמין להיפך משא"כ אם
מהפכין מרכריהם אז אומרים על ימין שמאל ועל שמאל ימין ולא שייך בהו
לא חסור וכרכרי הירושלמי.

(חד"ת תשי"ז ע' תרט"ח)

(כב)

הרמב"ם: אין לבנות שום יסוד על אותות ומופתים, אלא באדם המוחזק בקדושה ובפרישות

והנה אנו רואים בדברי הרמב"ם ז"ל בכמה מקומות שהי' מתירא מהסומכים על המופתים וטרח לכאר בהלכות יסודי התורה פ' ו' שלא כל העושה אות או מופת סמינים לו שהוא נביא שאפשר שיעשה אות ומופת ואינו נביא וזה האות יש לו דברים כגו אלא באדם שהיינו יודעים בו מתחלתו שהוא ראוי לנבואה בחכמתו ובמעשיו שנתעלה בהן על כל בני נילו והי' מהלך בדרכי הנבואה בקדושתה ובפרישותה, מעמידין אותו על חזקתו, וכן האריך עוד בפ"ח שם שכל מיני מופתים אינם דברים כרוזים להאמין בהם שגם במרע"ה לא בשביל המופתים האמינו בו, וכל האותות שעשה משה במדבר לפי הצורך עשאם, לא להביא ראי על הנבואה, אבל האמונה במרע"ה הי' בשביל שבעינינו ראינו במעמד הנבחר כמו שנאמר הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם, מכלל שקודם דבר זה לא האמינו בו נאמנות שהיא עוכדת לעולם, והאריך בזה שלא להאמין לשום אות או מופת לשנות ח"ו ממה שמבואר בתורה"ק.

(וי"מ עמוד נ"ט)

(כג)

הוראה מן השמים: אף בעל מופת ע"י מופתים אינו יכול להכריע נגד ההלכה

שאלו"א לא היו באים כל המופתים האלה הי' מקום למעות שאם רואים מופתים כאלה היו בזה איזה הכרעה נגד ההלכה וח"ו נסיק מיני' חורבא בדורות הבאים שהי' מציאות לחשוכ אשר בעל מופת ע"י מופתים יוכל להגיד ח"ו נגד ההלכה, אי"כ לא היו הנסים למגנא, דאדרבא בשביל שידעו שיעשו החכמים הלכה למעשה נגד כ"ו, הראו לנו בכך דרך האמת בתורה"ק להציל כל הדורות ממעות, וזה חועלת גדול שאין לשער, המשכיל על דבר יתכונן בזה מה שלפניו.

(שם. עמוד קנ"ג)

(כד)

אדם גדול שעשה נגד התורה, צריכין לחלוק עליו בכל עניניו

וחזינן בזה שאף באדם גדול אם רק בדבר א' עושה שלא כתורה ויש חששא דלא ליגרר אבתרי' בזה גדרו גדר שלא להסכים לדבריו בשום ענין אף בשאר ענינים שאינם נוגעים לזה כלל, וגם להתיר שלא כדין, ולא סגי להו כמה שיחלקו עליו בזה שעושה שלא כתורה ותו לא מדי, כי אם יסכימו לדבריו אף באיזה ענין אחר זה גורם שיגררו אחריו אף כמה שעושה שלא כתורה ולא יועיל מה שיחלקו עליו בזה שעושה שלא כדין בלבד. ומכש"כ באותו הענין בעצמו שאומר שלא כדין שהחיוב להכחישו בכל אופן ואופן אף אם הוא רק פרט א' מעניני התורה"ק.

(שם. עמוד שס"ה)

(כה)

היפך האמת אין שומעין אף לאליהו וכ"ש לגדול אחר יהי מי
שידי

וכבר אמרתי במה שאמרו תז"ל ביבמות ק"ב ומנחות ל"ב שאפילו אם
יבוא אלי' ויאמר אין חולצין בסנדל אין שומעין לו, וכעין זה מצינו כ"פ בש"ס,
ואינו מובן הלשון שאמרו על אלי' אין שומעין לו, שזה דבר שאינו במציאות,
שכיון שאין שומעין לאלי' בכך הוא כשביל שהוא היפך האמת וההלכה, וא"כ
א"א שיבוא לידי כך שנצטרך לומר על אלי' שלא לשמוע לו, והול"ל שאפילו
אלי' לא יוכל לומר אין חולצין בסנדל, ומזה נרע הכל, ומדוע אמרו הלשון אין
שומעין לו שאין זה לכבודו של אותו צדיק, גם אינו במציאות, אלא שודאי ידעו
חכמי' שאלי' לא יאמר כן אבל חששו שמא יהי' איזה גדול הדור שימעה בזה וימעו
כל העולם אחריו מחמת גדלו לשמוע אליו אף במה שהוא היפך האמת, וזה הפליגו
בדבר שאף לאלי' אין שומעין מה שהוא היפך האמת, ותו ליכא למיטעי, ואלו היו
אומרים שאף לאלי' לא יוכל לומר כן עדיין הי' מקום למעות באיזה גדול לשמוע אליו
אף אם אומר היפך האמת, כי לא אמרו באלי' אלא שלא יאמר אבל לא על מי
שהוא אומר, ולכן אמרו דברים ברורים ומפורשים שאף לאלי' אין שומעין בכה"ג
ולא חששו אף לכבודו של אלי' ז"ל להגיד עליו לשון זה כדי שלא לבוא לידי מעות
בדורות האחרונים העלולים למעותים גדולים ונוראים בעון הדור ר"ל. המתכוונן בזה
יוכל להכין מה שא"א לכאר יותר ככתב.

(שם. עמוד קנ"ג)

(כו)

רק לשופט כזה צריך לשמוע שאינו נשפע רק
מדעת תורה ולא מדעת הדור — עכשיו רובם ככולם אומרים
דעת הדור ולא דעת תורה

וע"כ אמר הפסוק ובאת וגו' ואל השופט "אשר יהי" כימים ההם, דכ"מ
שכתיב יהי' דרשינן כגמי' בהווייתן היא שלא יהי' נשתנה ולא יהי' נשפע
מהמצב הדור שהוא כימים ההם רק הוא יעמוד בדעתו, דהרי אם נשתנה אז
אינו בהווייתן שכבר אינו זה בעצמו — וע"כ לא אמר הפסוק ובאת וגו' ואל
השופט שכימים ההם, דהרי האמת הוא כן שאין לך אלא שופט שבימך, רק מדייק
עוד לומר אשר יהי', שלא ישתנה ע"י מצב הדור, דאם המצב הדור משנה אותו, אז
ברור שזה כבר אינו עוד כזה הכלל שיהי' כתוב עליו ודרשת והגידו לך את דבר
המשפט, דהרי הוא אינו אומר את דבר המשפט רק דעת אחרים ממי שהוא נשפע
— ורק מהשופט אשר יהי' שלא יהי' נשתנה ולא יהי' נשפע מהמצב הדור שהוא
כימים ההם רק הוא יעמוד בדעתו האמיתית רק מאלו יכולין לשאול את דבר
המשפט — ולא מאלו שאין להם דעת תורה רק דעת הנשפע — וכמו שהוא
בעוה"ר שהמצב הדור משפיע על כל אחד ואין אומרים דעת אחרת רק מה
שנשפעים מהדור שהוא היפך מדעת תורה, וכן הוא ברובא דרובא ורובה ככולה
שאומרים לפי מצב הדור, שהדור הוא משפיע על כ"א בסיבות שונות וכ"א נשפע
בסיבה אחרת אבל כולם אין אומרים דעת אחרת רק לפי מצב הדור — וע"כ
גדולים מאוד הנסיונות בעיקבא דמשיחא.

(חד"ת תשט"ז שופטים. עמוד קפ"ג)

רק אם הרב אומר כדברי הראשונים ואינו משנה מדרכיהם אז תורה יבקשו מפיהו, לא זולת

ואמרו חכמי"ל אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו, ואם לאו אל יבקשו תורה מפיהו, ונראה הכוונה כי כודאי הראשונים המה כמלאכים שע"כ אף שבעצם מצב כל דורינו רחוק כתכלית הריחוק ממצב הראשונים ולה"ה מב"ל מקום כיון שדבריו כדברי הראשונים ולה"ה עכ"פ יש לו בלימוד ההוא דמיון לדברי הראשונים כמלאכים, והוי בלימוד הזה עכ"פ דומה למלאך ה' צבאות, והכן תורה יבקשו מפיהו. ואם לאו אל יבקשו תורה מפיהו, שלא ליפול בהשפעת החדשים שמקורו באו לא שערום אבותיהם. הארכתי קצת במצב דורינו, אבל הרבה יותר ממה שכחתי יש בהענין אלא שא"א להביא הכל על הכתב, גם לא אוכל להאריך כ"כ ישמע חכם ויוסיף לקח.

(ירוא"מ, עמוד קס"ד)

(כח)

אם הרב דומה בעיניך כמלאך תבקש מפיו היכן כתוב בתורה

פי' נפלא מרכינו על הגמ' אם הרב דומה למלאך ד"צ תורה יבקשו מפיהו, היינו אם יאמר לך אדם שלכך שומע אל רבו לפי שהוא "דומה למלאך ד' צבאות" ואין להדהר אחריו אף אחת אמור לו שחורה לא בשמים הוא "וחורה יבקשו מפיהו" חבקש מפיו שיאמר לך היכן כתוב בחורה ואם לא יוכל לברר לך דבריו עפ"י חורה לא תאבה לו ואל חשמע אליו ודפח"ח.

(קונ' הוי רועי ישראל עמוד י', יו"ל ברוקלין תש"מ בעילום שם)

(כט)

פרק בחסידות סיגוט !

רביה"ק מסאטמאר זי"ע סיפר בשם אביו הרה"ק בעל עצי חיים זי"ע שהי אומר, החילוק שבין חסידי סיגוט לחסידי ..., שאצל חסידי ... אם יאמר הרבי לשחוט חזיר ולאכלו, יאמרו שבודאי החזיר הוא אילו של יצחק והסכין הוא המאכלת, אבל אצלינו ב"ה, יאמרו החזיר הוא חזיר והרבי הוא שגץ ואסור לשמוע אליו עכ"ד.

(ל)

גם הרבי אינו למעלה מהתורה"ק

שמעתי שפע"א שאל רביה"ק מסאטמאר את אי מבני משפחתו שהי גי"כ מנכדי מרן הקדוש מצאנו זי"ע, הידעת למה לחס הדי"ח כ"כ בחרב ובחנית נגד חסידות הידוע, השיב מפני שגבר אצלם הלוקסוס, אי"ל רבינו לא מפני זה, אמר שוב, אולי מפני שלא כיבדו ת"ח כראוי, אי"ל רבינו גם לא מפני זה, אך אני אומר לך הטעם, מפני שהלכו בשיטה שהרבי הוא למעלה מהתורה"ק עכדה"ק.

פרק ב
לה"ר על מנהיגי שקר

בו יבואר שמצוה לפרסם החטאים וחנפים כדי להרחיק בני"א מאליהם ואין בזה איסור לה"ר

(א)

מצוה לפרסם החנפים שהם רשעים ומראים עצמם כצדיקים

מפרסמין את החנפים מפני חילול השם שנא' (יחזקאל ל"ג) וכשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ונחתי ממשול לפניו.

(גמ' יומא דף פ"ד)

מפרסמים את החנפים. שהן רשעים ומראין עצמן כצדיקים אם יש מכיר במעשיו מצוה לפרסמן מפני חילול השם, שבני אדם למידין ממעשיו שסבורין עליו שהוא צדיק. ועוד כשבא עליו פורעניות, בני אדם אומרים מה הועיל לו זכותו: שנאמר וכשוב צדיק מצדקתו. סיפיה דקרא ונחתי ממשול לפניו. אני ממציא לידו חטא גלוי לכל שיכשל בו, וידעו את מעשיו:

(ירש"י ש"ט)

(ב)

מותר לספר לה"ר על בעלי מחלוקת

ומותר לספר לה"ר על כעל המחלוקת. ומי שאינו מחזיק במחלוקת על המתיצבים על דרך לא טוב ומרשכי העון. הרי הוא נעש מפשיהם לכל חטאם ועובר בלאו.

(שערי תשובה לרבינו יונה - שער ג' א' י"ח)

(ג)

מותר לספר בגנות מי ששמועותיו רעות כדי להרחיק אחרים מעליו

כבר ידעת שלה"ר מגונה ביותר, ומ"מ כל שמספרו כדי להכאיש מי ששמועותיו רעות. ומספר בגנותו כדי להרחיק אחרים מעליו, שלא ללמוד ממעשיו תבא עליו ברכה, ואף בעבירה של ד"ס מותר לקרותו עבריין ולספר בגנותו, שאלמלא ד"ס אף ד"ת אין מתקיימים, והנוגע בהם כנוגע בכבת עינו של חורב:

(מאירי שבת דף מ')

(ד)

מי שעובר עבירה אחת בתמידית החיוב להרחיקו ולפרסמו

אור   **סדר עבודה היום**   **הנר**

מורכבין ונאס לא תשמעו יהא הקולר תלוי
בלואריכס ואל תאמרו כי זכו הוא לשון
הכע כי ז"ל המאירי בשנת דף מ' כבר ידעת
שלה"ר פגונה ביותר ומ"מ כל שמספרו כדי
להכאיש מי ששמועותיו רעות ומספרי בגנותו
כדי להרחיק אחרים מעליו שלא ללמוד
ממעשיו תבא עליו ברכה ואף בעבירה של
ד"ס מותר לקרותו עבריין ולספר בגנותו
שאלמלא ד"ס אף ד"ת אין מתקיימים
וכנוגע בהם כנוגע בכבת עינו של חורב:

(לב) **אחרי** אם תראו איש א' שעובר
עבירה א' בתמידות ואינו
שכ על אולתו רק הוא ככלב ששכ על קיאו
אף שעוסק במלוא אחרות אפ"כ הרחיקו
א"ע מעל פתח אהלו כי הוא מסע"א ר"ל
ואין לו חלק באלקי ישראל ובתורתו והוא
מטנה חב' עולמות ר"ל כי על כ"ד דברים
מונים ובהוכס העובר על ד"א מו"ס ואין
לר"ך לומר מו"ס ומוטל עליכס להרחיקו
מבבלכס ולפרסם חטאיו למטן לא ילמד

— הגה"ק בעל חוות זע"ע —

קודם הגאולה יתפרסמו החנפים המראים עצמם כצדיקים ויתגלה רשעתן כדי שלא יהי' חילול השם

נחלח שכח יעקב

יכדיל הצדיקים מן הרשעים וכאשר לא יסארו מהעיר היוצאת אלף רק מאה לא יסארו דק צדיקים וזהו מחלקותן שהתנא קמא סוכר קרא בפשוטו עת לעשות לה: הפרו תורתך שסמוך לגאולה עת לעשות לד: שיסבכ שאותן המטים עקלקלותם ועושיין עצמן כצדיקים יוליכום עם פועלי און שיפרסם הרשעים שיפידו התורה כפום כי ורכי נתן לא דצה לייחס זה להשם יחברך רק שממילא שאותן רשעים שהם כסתר היצו"ד מתגרה עליהן עד שמפירין התורה בגלוי ואז עת לעשות לד: להביא הגאולה כי קודם הגאולה יהיה חבלי משיח וכבוא הצרות על אותן שעולם סוכרים שהן צדיקים יש חילול שמו הגדול כי רואין צדיק ורע לו אמנם כשיפרסמו לרשעים אז שיכא עליהם העונש שמו מתגדל ומתקדש:

בסוף הפרק עת לעשות לה: הפרו תורתך ר: נתן אימר הפרו תורתך משום עת לעשות לה: והוא חמורה דמה הוסיף רבי נתן. והנדאה לפי עניות דעתי דלעתיד לבא כימות המשיח אמר הכתוב (עמוס ה'): העיר היוצאת אלף תשאר מאה וגו' והנה אמרו חז"ל כל העובר עברה כסתר הקב"ה נפרע ממנו בגלוי ואמרו מצוה לפרסם החנפים והוא מטעם כי אותן המראין עצמן צדיקים והן כאמת רשעים גמורים יש חילול השם כהגיע אליהם הרעה. וזהו שאמר דוד כההלים הטיבה ד: לטובים וגו' והמטים עקלקלותם יוליכום ה: את פועלי האון הכוונה כי לסוף כאשר יטיב ד: לטובים ואותן המטיין עקלקלותם שמטיין העקלקלות שלהן להיות נראין מעשיהן טובים יוליכום ד: את פועלי און. בלו: שיפרסם אותן ויסבכ אותן להיות ידן עם פועלי און למען

(וע"ע מזה לעיל פרק ב' אות מו-מט)

(1)

— מכתב הרה"ק מצאנו ז"ע אל הגה"ק בעל שו"מ זצ"ל —
מבאר טעמו ונימוקו למה יצא חוצץ נגד רב א', לפי שמיקל בכמה איסורין ומקרב את הקלים ואת יראי ד' הוא רודף ויורד לחייהם ומגרשם מביהמ"ד ועי"ז העם רוגמים אותם באבנים, גם גוזר עליהם גזירות שונות להעכירם ממצות ד', לרב כזה מותר להקל בכבודו ומצוה לזלזלו

נא

י"לקוט אגרות קודש

בעוהשי"ת.

להרב הגאון האריר המפורסם סיני ועוקר הרים רבי יוסף שאול נאטאנואה נ"י אכר"ק לכוב יצ"ו.

יקרתו הגיעני והנה אספר דרך הרכ הידוע כקצהה, הנה כבואי לק"ק . . . .
ושמעתי שהוא בן גדולים ונהגתי בו ככור מרחוק כעת דברי ממנו עם יושבי עירו וכשעברתי דרך ק"ק . . . הלכתי לקבל פניו בכבוד, הגם שאמרתי שם איזה פלפול היה כאלם לא יפתח פיו עכ"ז אמרתי בר אורין הוא אם אינו בר פלפול, וגם לאחר זאת נודעתי שאינו בן תורה ממש, כי נקרא לסעודה עם תלמידי חכמים חסירים והיה בשר מאוונת נלעטות, והרחיקו כמנהג הכשרים השומעין להרמ"א ורגו עליהם מחמת כי אירע במקרה פעם א' כושט של אוזה אינה נלעטת, נמצא נקב כושט ואמר שכל הושטין צריכין כריקה ומאחר שאין בורקין הושטין של אינן נלעטות אסור לאכול אוזה אינה נלעטת כדי שלא לבוא להקל בלא כריקה ורק מחויב להלעיט כדי שתברק. והנה זה דברי בורות גמור כירוע לכל שאם פעמים [שכיח] הרבר, צריך כריקה לכל הושטין אפילו אינן נלעטות אבל לגזור להלעיט זה לא יאמר שום בר דעת וגם אני כחבתי להם כיון ששכיח הרבר צריך כריקה לכלם והשיכו לי שכל המורים אומרים שאינו אפילו מיעוט המצוי רק פעם אחת אירע כן במקרה אבל לגזור להלעיט זה דברי בורות.

שוב פעם אחת ירד לטבול חסיד אחר טרם שטבל הרב הנ"ל, וקנסהו שלא יקן
זמן מה בטבילה, הכי זה הוא דרך התורה הלא מי שנהוג בזה הטבילה הוי עליו כבוד
וצריך עכ"פ היחד, וגם בהיתר יש להסתפק כיון שיש מהגאונים סוברין שחייב לטבול
גם האידנא, ובדאי לא ידע שום דין על מכונו אך אעפ"כ כבדחיו בשביל כבוד
אבותיו הגאונים ז"ל. ולאחר איוה שנים התחיל לריב עם חסידים וקרוב לעירו יש רב
אחר גדול בתורה מהר"צ בעה"מ טיב גיטין והרב הנ"ל מתאבק בין הצדיקים ומחמת
תורתו וחסידותו ינהרו אליו יראי ד' לקבל ממנו דברי מוסר וזה הרב חרחר אתו ריב
בחירופים וגידופין והנה נתארח אצלי הרב מהר"צ הנ"ל ודברתי אתו להתפייס עם
הרב מ... כי הוא בן גדולים ואמרתי לו שטוב להיות מן הנעלבים ואינם עולבים
ובכל כחי ראיתי להשקט המחלוקת, ואחר זה באו אלי חסידים מ... בקובלנא עליו
שירד לחייהם והתנה עם נגידי העיר בעת שרצו איוה קהלה לקבלו והבטיח את אנשי
ק"ק... שישאר אצלם אך בתנאי שיגרשו את החסידים מבית מדרשם בתוקף
ערכאות עכ"ו אמרתי לעזוב המחלוקת, והנה קודם פסח העבר היו אצלי ת"ח גדולים
הי"ו מתלמידי החתם סופר ז"ל וספרו על הרב הנ"ל כי הוא מחרף ומגדף את כל
מערכות ערת החסידים והצדיקים כלם ומילא בפיו לאמר שמקור מחצב החסידים הוא
מהכת ח"ו, והיטב חרה לי, כי בזה דבר ידבר על הבעש"ט ז"ל ותלמידיו ותלמידי
תלמידיו הגאונים הקרושים הם תרי אחים הגאון הקרוש מהר"ש ז"ל מניקלשבורג
ואחיו בעל הפלא"ה ז"ל, והגאון מבארדיטשוב, והגאון בעל מאיר נתיבים ששיבח
מאור דרכי הבעש"ט ז"ל בהצוואה שלו הנדפסת, והגאון בעל ספר בת עיני, וס' ברית
כהונת עולם, ולכן נמנו עליו ת"ח רבני אונגרין לדוחו, אך אמרתי להם להמתין עד
אחר הפסח ואחר הפסח אמרתי שבקי לרויא דום לד' וכו', וצעקו אלי חסיד ק"ק
... כי הם לטבח יובלו כי חדלו לבת ברחובות קרי' כי מילא הרב הנ"ל בפי המונים
שהחסידים המה מכת המינים ח"ו ואמרו העם לרגום אותם כאבנים וגם מזה נפרץ
העיר כי את הקלים אשר מקילין בענינים שונים ונשותיהם הולכין בגילוי שער אותם
מקרב, ולחסידים אשר המה באמת יראי ד' ומחמירים שלא לאכול מעופות הנלעטין
ונשותיהן הולכות בכיסוי הראש ובניהם מונעין מהגיין כידוע, אותם מרחיק לגמרי,
ועד הנה היו מעשיהם נאים בפי הבריות והרבה למרו מדרכיהם לעשות כן ועתה
נהפוך הוא ואומרים דרך החסידות הוא כסילות ומינות ח"ו ויבואו לילך בדרך
המקילין, גם אמרו לפני החסידים שהרב גזר עליהם תקנות שונות להעבירם ממצות
ד' והמוני העם מאמינים ונוקמים בעובר על גזירתו בי לאדם צדיק חשוב הד'
בעיניהם ונענתי להם שלרב כזה מותר להקל בכבודו ואדרבא מצוה לזוללו שלא
יפרוצו פירצה ח"ו, אלה הדברים אשר נמשכו עד עתה, וראיתי להודיע להדר"ג כל
זה ויראה כי ת"ל הצדק אחי, ומה שכתב הדר"ג שרוצה להדפיס עלי, ידפיס מה
שירצה, וב"ה איני ירא מלהתבייש בעוה"ו, ולכן לא אשקוט מלגלות קלונו ברבים,
וכטוח אני בר' שלא יבושו קויו ויחתו מריביו, כ"ז ראיתי להודיע להדר"ג.

בללו של דבר, הרב הנ"ל הוא בור ריק וניצב על עדת ד' ולהרבות כסליות
בעדתו, וברין בויתו כמצווה עלינו שמצוה להקל בדין שהוא בור, ולכן מפני אדם
לא אגור, ומי מדורינו שיכוף אותי להיות כפוף תחתיו, ת"ל אחי רב מהם אוהבי ד'
ויראי ר' פחד אלקים לנגר עיניהם בקיאים בש"ס ופוסקים שבינתו חופפת עליהם,
ולכן לא אגור ולא אתירא מאדם, ד' הטוב עמנו ולא נירא, ובה אצא ואומר שלום
כנפשו וכנפש ש"ב דורש בשלום הר"ג תמיד.

הק' חיים הלכרשטאם

— מכתב הרה"ק בעל קדיו"ט זי"ע אל הגה"ק מווייטצן זצ"ל —

ע"ד בקשתו לקנאות קנאת רב א' שנתבזה ע"י עתון ויש בזה חילול השם — יגלה דעתו שאין בזה שום חילול השם, אדרבה מצוה לפרסם החנפים ואין לחוס על כבוד בוי"ד יותר מכבוד שמים, כי הרב הזה כבר יצא מתחת ידו כמה רעות וכמה מכשולות להחרדים ומיקל בכבוד ת"ח ע"כ באה עליו הצרה הזאת מהעתון מדה כנגד מדה

יחד לא יאמרו שיהיה כבוד השם והחלה חוסר כבוד הפרטים הנכבדו לחלופי חכמים ועבדי השם כמקום לפעוט שם אחר שם ויש בו כבוד אחר כבוד כי אצלנו לא תהיה ררך שיקר להיות אותם כמבשר כבוד ולא הם על כבודם ויחלשם כמבשרים. ובמקרה יהיה כל ק"ק על שם ב"ד ויהיה כבודו יש ש"ס אשר ציוו המלך מרסמין ההנפים. לכן ידברו די משילקת אינו אשר בזה דבר אף הגוי דבר וד"ר הא שייקל המטרופוליטני כל המהלל שם שמים בספר: מרעין שטן בלילוי לא עבד קביה דינא כלא דינא הוא טיקל בכבוד הח וישלח די גם בו איש אשר כבודו לעצמם יפסק. אני ידעו האנשים העני נסו דבר כמה וכמה פעמים לנסח הדבר בלש"ו ובס"י וישוור את לעשות סודים נכמים לצבות סערתו וטעמו הכליליה להעלות שמים ארובה נכמה לתלמידי טף הארטהאקאטיע השפירות בין החיים ובין..... והוא החכים המד להרע לבטל עשתנו על כן בא עליו הצרה הזאת.

עכ"ז לא אסרתי נאיש בכבודו ישי הגו לילום אשה אשה דבר עד הפעם אייה לקראו עצה. ולאמך אסיה לא אהדול ולא אשתוס בלתיים כבוד קולי לעשות ולהתאמן בכל אשר הטעא ידי להעד ישינו ישראל ההרדים מתרומתם אלו יענה די לנו להדים קרעו אך אז יסקט הרים והקלות יהלוק גם עתה אני עושר טקול וטרי דעמי אם לא להדשים ע"ס הכל קול קרא אל הרבנים האנשים העני ולהראות כבודו לעין השמש אך בעיה האמת נעדרת כי על כבוד ל"פ ש"ט י"ן רבים וגדוהים קמים להכות באברתם וכבוד התורה בענתה כקרן זווית ואין מי שיעמוד כפרין המרוכב על הענוה.

ההנכס יתור שרצת עמי ישראל ויכתבו והתמיד לאלהר לחים טובים ומתוקים בסמן של צדיקים עם כל העולם אלו הגנו יתרו וזאתה באהבה עז

חנני יריט ליפא ט"ב

(זכור ימות עולם חי"ב צילום מספר 71)

ידידו מאד תהנה על דברו אך נענ כבוד השם והאדם עד לבטל ובכבוד התורה ובכבוד כלליות סדרי תורה אשר הרד בלאים וברע הוא ריל התת ממשלת הפראועס אין איש יש על לב. אני איני מסין אינה חילול השם האה כדברי העוסק הרבני שיה לים גראס כערה הלוא גם אנכי טראש לא בשתה דברתי דברים כאלה כי מסכנה גדולה מרהפת לפנינו אם נרכיב לראש עלינו את הפראועס הגוכה ואך בי השקייטו הרבנים האנשים העני את רובי כי נקטיר אצלנו עוד איש אחד שהרועה לנו ער ארבעה שבעות סיום בחירתו וכאשר ידע ומאדס הוא לכל שכן נכמה ונכמה כפרטאקאלל אנו הכסתי לכהר בו.

ועתה כבר הלנו ועברו יותר ש"ש ל"ש שנים מתר נהיטט עוקה ורוא בחלקה ל"ש וכו' מבטיח אותנו לשלא הענטט ושאו ועד עתה והתל כנו כדוהות ותירוצים שונים שקרים וכוכים ולא נעשה מאומה לטובתינו אדרבה כמה רעות היטנו וכמה מכשולות יצאו מתחיי מאו

יהוקם על הרעב כנים יראקאטיע העעדים החילוי לחב היינו מלעט לענה דרש גם על שדה קהל הארטהאקאטיע. הקהלות שהיו להם ארת בית ישראל נתנו תחת משטלה קולי הדעה להכא תחת העלם שלוש אמות ישראל אשר בסקולותם. בדרך כלל אין שן המך להיות סוד ומאריך כמותה הגסה ולא כל העברים כדורשנו לפני עבדתי אשר בשנו כבודו ידע שכל הענינים אשר יהנו עדיהן יעדיקו כי קצר קצרה ידי הפראועס הגוכה להיות כנשיען של ישראל היראים.

— רבה"ק מסאטמאר זי"ע —

בשמגלין על פירצות הדור מחויב לדבר לה"ר, אלא שצריך שמירה יתירה שלא לדבר גם במקום האסור

ויוכן כפל הלשון נצור לשונך ושפתיך מדבר מרמה. דהנה לה"ר מחוייבים לפעמים לדבר כשרוצין לגלות על פירצות הדור בעוה"ד ומזהרים ועומדים שלא לכלום השפתים מלדבר ולהוכיח על הפירצות וכנ"ל. אלא שצריכים להיות מושג על הלשון שלא יבוא לדבר לה"ר במקום שאסרה התורה, ולז"א נצור לשונך מרע שאין הכוונה שלא ידבר כלשונו כלל לסגור את פיו גם מלהוכיח כנ"א על החטאים שעשו שהיא כעין לה"ר שמגלה את חטאי ישראל, אלא אמר נצור לשונך שיתן גבול ופיג לשונו לדבר לה"ר רק במקום שצותה התורה הוכח תוכיח את עמיתך, ודבר זה צריך שמירה יתירה שלא יבוא עי"ז לפרוץ ולדבר גם במקום האסור.

(חרי"ח מצודע, עמוד ק"ד)

אע"פ שלה"ר עון גדול לא ימנע מלהוכיח בני"א רק שימשול בלשונו

וכ"כ יש לפרש כאן שיאמר האדם כיון שעון לה"ר הוא חסור כי"כ אף ואתגרה בשינה היינו שאשב במל בכיתי ולא אהי טוב לבריות להוכיח בני"א להפרישם מחטא כיון שעיי"ז עלולים לבוא ולהכשל בחטא לה"ר ויותר טוב שאשב בטל בכיתי לכרי ובאופן זה וודאי שאהי נשמר מחטא החמור של לה"ר, ת"ל סור מרע ועשה טוב דייקא שהפסוק מזהיר את האדם שיעשה טוב ויהי טוב לבריות להפרישם מחטא ואע"כ יהי מושל בלשונו לדבר רק במקום הצריך כמ"ש נצור לשונך מרע ושפתין מדבר מרמה.

(שם, עמור קט"ו)

הפסוק מאריך בגנות רועי ישראל שבדור האחרון, ומה רואין גודל החיוב להודיע זאת כדי לידע להשמר מהם

אשר לא טהורה, ווי קען מען זאגן שנואה, זאגט דע גמרא א תירוץ, עב"פ די פסוקים היטן זיך צו זאגן בגנות, און ווי אזוי איז דא דא א גאנץ קאפיטל ער רעכנט אויס דאס גנות פון אלע רועי ישראל, ער שטעלט אלע אוועק, און דע הייליגע חכמים שטעהלן דאס אהער, פארוואס האט מען דאס געטייען, אלא מאי מוז זיין אז מ'האט דאס געדארפט מודיע צו זיין, מ'ברויך דאס צו וויסען, מ'ברויך צו וויסן אז אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, אז מ'זאל זיך נישט לאזן פארפירען, מ'דארף צו וויסען און בעטן דעם באשעפער, ווי איך זאג דאס אלע מאהל וואס רשי"י זאגט, אם לא תדעי לך היפה בנשים, שפסק הרועה מלהנהיגן, צאי לך בעקבי הצאן, דע עקביים זענען ניכרים עס דערקענען זיך נאך די שריט, ברויך מען קוקען די שריט פון די פריערדיגע דורות.

(שמות תשכ"א, נעתק מהטעפס)

דע הייליגע חכמים מאהלען אויס ווי אזוי ס'וועט אויסזען עיקבא דמשיחא, וויא אזוי דעס פני הדור וועט זיין, יוקר יעות, יקר ומכובד שבהם יהיה עוותן ורמאי, די פסוקים זאגן, די פסוקי יחזקאל - איך האב עס נאכגעזאגט שוין אסאך מאהל - א גאנץ קאפיטל וואס ער איז מתאונן אויף די רועי ישראל, דער בוכ"ע האט געזאגט ועבדי דוד מלך עליהם, דאס וועט דאך זיין נאך ביאת המשיח נישט פריער, זעהט מען אז דער בוכ"ע האט געזאגט איך וועל מציל זיין צאני מיד הרועים, און איך וועל זיין זייער מנהיג איך וועל זיי פירען, זעט אויס בעוה"ר אז מ'וועט פארפירט ווערן פון די מנהיגים ס'איז מבואר אין די פסוקים.

דער כלל איז, ווי די גמרא זאגט (ב"ב קי"ט): וירא הי כי שנואה לאה, ווי קען דאס זיין, דער פסוק זאגט נישט בגנות בהמה טמאה אפילו, וויל מען נישט זאגן, מ'זאגט

האריז"ל: כשם שהלצינות עבירה גדולה כך מצוה להתלוצץ מע"ז וממנהיגי רשעים — כך הי' דרך הצדיקים להתלוצץ מהרבים הצבועים — אין כזה לה"ר, אדרבה מצוה לפרסם החנפים כדי להתרחק מהם

ד ב ר י מהדורא ג' תורה

מצ קבט דבנמי גאמר רק דשריף ויל פטיד כרמיס מפטט זיל כי רשא ליש לגבי עובד סי רק או מטוב (אס טוואטו לשיט) או פבירכ ומפחט מוטב דשפיר דייק בסדור סאריזל (וגט בחומים כרל) כיון דכניאו בנמי רלי' עס מדי סגבוליס וספי' וואס מפחטוים כרפ בל וגו' למגלות פיה חון וגו' פירש וואס כואו רק. מוהרי"ל בלגטו מפדו סחכן לומר שימטל סגבוליס מפי סי בדברי רשות (בלגטו) איז דכואו מטט גדולס. ומפ סכוסף בנסגטו בסידור כניל. וממנסיגי רשעים' רוח סי דיבר צו ברוס"ק גמור מיש צומגיני ויחורן בוס-מפ שטמפטו מרטיחיו סקדוסיס זייפ סכרפישו וכחלוללו על. מנסיגי רשעים' כאלו (סאטטוסיס ללדיקים ומנסיגוסיס בקדוש) ולכאורה סיז חשש פויסור לכדי חי' סך בלמח מפס גדולס כמ"ס כניל כשארזיל מטט לפרסם אה כחנפים כדי שלא ילמדו ממעשיהם ומנשי בניהם וצנחיהם כדוסיס וסיז כלל משקרוחם ומחסיפסם ומלעוסיפסם כנספלווח כדוסיס סי זילעו וכמי בחיבוריגו כיס בעס"י:

ב. בשם מגילס (כיס ס"כ) כל ליטנחא אסירא בר מליטנחא דפיא דשריא ובר ונראס רק דשריא אכל לא ססיי עוד מוס לפטוח ליטנחא דכיו. סיכ יפלא לכאוי מל כגאון זיל בחומים (סי' ח) ומונא בדבריו כמנחא (סי' ו') ברב שנתמנה בשביל כסף סיט אלקי כסף מטוב לבווחו ולקללו משום דכל ליטנחא אסירא בר ובר וואו אלקי כסף סכיד וסס נאמר רק. דשריא' ולא מ'מטי' אכן מלאחי נסודר סאריזל (שסודר סריז שכתו זיל) כסלי דרך ארץ (לרממיס זיל) [אם יד] חל כסס ספליטנחא פבירס גדולס כך מטט גדולס לכחלוץ ערו וממנסיגי רשעים ספליס סרי לסניך גיכ סכחב. דמנסי גדולסי סוא נש ספליטנחא פבירס גדולס ריל ודוסיס גודל ספגס על כה לטס ונול סמלס כליטנחא עד שחמרו עלי סלדיקים ונסרע רביט סקדוסיס מסרמיני זיל מליטנחא כי כואו סקליפס יחורר מפוכנח (נגד סאמוסיס) מכל סמדות ושוס (ריל) ומפס גודל פער סמטט גדולס על מי שמחלוץ מפדו ולכאוי

**מי שאינו נזהר מעבירה אחת תמיד מותר להכלימו ולספר
בגנותו בין בפניו בין שלא בפניו**

ח פ ז הלכות לשון הרע כלל ו חיים

ז. וכל אלו הדינים שכתבנו הוא דוקא כאשר אשר מנהגו ודרךו להתהדר על הטאיה (נס) אבל אם כחנת את דרכו כי אין פהר אלהים לנגד עיניו תמיד יתעב על דרך לא טוב. כמו הפורק מעליו עול מלכות שמים, או שאינו נזהר מעבירה אחת אשר כל שער עמו יודעים שהיא עבירה, דחינו בין שאיתה העבירה שהיא הוצה לנלות עשה החוטא כמה פעמים כמוד, או שעבר כמוד כמה פעמים עבירה אחת המפורסמת לכל שהיא עבירה, אם כן מוכח מינה שלא מחמת שנכר יצרו עליו עבר על דברי ה' כי אם כשרוהיה לנו הוא הולך ואין פחד אלהים לנגד עיניו, לכן מותר להכלימו (ז) ולספר בגנותו בין בפניו ובין שלא בפניו, ואם הוא יעשה מעשה או ידבר דבר, ויש לשפטו לצד הוכחה לצד החוב, צריך לשפטו לצד החוב, אחרי שנתחזק לרשע נמיר בשאר עניניו, וכן אמרו רבותינו לא תונה איש את עמיתו עם שאתך בתורה ובמצות אל תוניהו בדברים, ואשר לא שת לנו לדבר ה' מותר להכלימו: כמעליו ולהודיע תועבותיו ולשפוך בוז עליו, ועוד אמרו מפרסמין את ההנפים מפני הלול השם, וכל שכן (א) אם הוכיח אותו בזה ולא חזר דמורה לפרסמו ולנלות על הטאיה בשער בת רבים ולשפוך בוז עליו עד שיחזור למוטב וכמו שכתב הרמב"ם בסוף פרק ו' מחלכות דיעות, אך יש לזהר שלא לשכוח (ג) פרטים אחרים המצטרפים לזה וכתבתים בכאר מים חיים.

**אדם שיש לו מדות מגונות מותר להזהיר בניו ותלמידיו
שלא יתחברו עמו ומצוה נמי איכא**

י. ואף-על-פי-כן (מא) אם הוא אדם (מג) באחד מדה מגונה כגון גאווה או כעס או שארי מדות רעות או שהיא בטלן מתורה וכיוצא בזה, נכון לו לספר דבר זה לבניו או לתלמידיו ולהזהירם שלא יתחברו עמו כדי שלא ילמדו ממעשיו, כי העיקר מה שהזהירה התורה כלשון הרע אפילו על אמת, הוא אם כונתו לכנות את חבריו ולשמוח לקלונם אבל אם כונתו לשמור את חבריו שלא ילמדו ממעשיו (מב) פשוט דמותר ומצוה נמי איכא. אך כאופן זה וכיוצא בזה נראה דמצוה להסספר לבאר הטעם למה מספר בגנותו של חברו כדי שלא ימעה השומע להתיר על ידו יותר מזה, וגם שלא יבוא לתמוה עליו שהוא מותר את עצמו כי פעם יאמר לו שאחור לספר אפילו על אמת כמו שיתבאר לקמן בכלל מ' שמצוה רבה היא להפריש בניו הקטנים מזה העון ועתה הוא מספר כעצמו, (וכה"ג איתא בשו"ע יו"ד אם הוא מתיר דבר שיש פוסקים לאיסור בערב שבת וכי"ב).

(סס)

גם אפשר דמותר להגדיל העולה אם לא יתרחקו באו"א

ולענין הפרט שלא יגדל העולה יותר ממה שהיא, אם יספר להם כאשר היא, לא יתרחקו מאתו ויכול לבוא מזה ריעותא, אפשר דמותר לגדלי. - (ח"ה כלל ה' כע"י ה' ס"ק מ"ג, בכאר מים חיים).

י"ו
במקום הריסת הדת מצוה רבה וחוב גדול לעמוד בפרץ
ול"ש איסור לה"ר מחלוקת והלבנת פנים

מכתב גלוי

שמעתי, כי בהעתון, מאמצוט, נרפס מאמר מכותב אחד, שמתפלא עלי, איך לא
נוהרתי ככתב מחאתי בדבר הרבנות בוילנא, באיסור לשון הרע ומחלוקת והלבנת
פנים, אשר הנני בע"ה עוסק בזה כל ימי חיי, ואשר גם עתה בוראי נוהרתי בזה,
וגם הוציא מזה משפט שקר ומעוקל, כי לא מדעתי נעשה זאת ובהשפעת אחרים
עלי נעשה.

ע"כ הנני מודיע בזה כשער בת רבים שכמקום הריסת הדת וחרכן הדת – נעשה
כל זה כהלכה, כאשר ביאירתי כמחאתי, מצוה רבה וחובה גדולה לעשות כל מה
שביכולת לחקן הדבר לגדור גדר ולעמוד בפרץ, ואין בזה משום חשש איסור.

ופליאה לי על כל גדולי ישראל, המחשים בזה ואינם יוצאים כמחאה גלויה,
וכר.

דברי המיצר בצרת המוני ישראל ומצפה ליטועת ר' במהרה ויתרומם קרן
התורה הק'

סכת, תרפ"ט

ישראל מאיר הכהן מראדין

(כתבי הח"ת, מכתב מ"ו)

(מ"ז)

צריך לדעת חכמי הדור באופים האמיתית ואין בזה לה"ר, אך צריך זהירות יתירה פן
יוסיף

קלג.

קובץ אגרות

סאת

מן בעל חזון אי"ש זלה"ה

יקירי ה"ר – – שליט"א
שלוי וברכה.

הרבר בקצו ס"י ונבצא מוציא ש"ר על ת"ח, אך כל זה
טרם נתראיתי, אך כהתראותי מצאתי כי כלו עלילות דברים.
ודעתי כדעתנו, המוסרים אחרת לא ירדו לסוף דעתו. ידעתי
כי הדברים היו טוקסים בעיניך, אך אין רצוני למסור בכתב,
ובכלל הנני טטה כי על הרוב הצדק אתו נגד מבקרנו, כאשר
כבר גליחך דעתי בזה פעמים רבות, ואין בו קורטוב
של ותרגות נגד מפירי תורה בשביל להשלים אתם, חלילה
לחשדך בזה, אם כי אין רצוני להקרא על שם – – ומקפיד
להתרחק מלתת בחוץ פושג זה על אדותו, והו ענין אחר.

לא נתראיתי קדם נסיעתי, בדברי ביום ו' עש"ק העבר,
דכרתי בהתמרמרות נגד דרכי לוחר לו את כל מפני גדלו
בתורה כאמת ולבו שלם בדרך התורה, ואך הדברים ששמעתי,
האלצוני להודות על חלק רסה, ואח"כ לא היתה מנחתתי
שלמה פן נכשלתי בלה"ר ח"ו, אם כי דעתי, כי ראוי להמחזיקים
בתורת ד' לדעת את גדוליה באופים האמתי, ואם הותר
לדבר לה"ר על אומן באומנותו, להאיש הדורש עליו לצורך,
על מי שתורתו אומנותו לא כש"כ שמתר להודיע להמחזיקים
בתורה וצריכים לדעת, כי הידיעה של חכמי הדור לבם ומדתם
הן הן גופי תורה, מ"ס צריך לזה זהירות יתירה ופן משנה